

Jašubeg en Jered

Novice iz Drugotnosti

37

fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti

ISSN 1855-6434 ◇ letnik VIII ◇ december 2015

Mojca Sekulič Fo: Lovca na krokodile / Crocodile Hunter (30-minutes challenge)

Dražilnik -

Bojan Ekselenski: Magijska gimnazija Lubliana

Kratke zgodbe -

Bojan Ekselenski: Bolbo v Mos Eisley

Andrej Ivanuša: Sveta tekma Nunemorja

Danila Žorž: Petelinji zajtrk

SREČNO 2016

NOVOPEČENI

■ Kje ste novi avtorji?

Verjamem, da je v Sloveniji precej ljubiteljev in ljubiteljic fantazije, znanstvene fantastike in hororja, ki imajo tudi ustvarjalno energijo. Žal nimamo nobenega periodičnega glasila, ki bi redno objavljalo in s svetovanjem pomagalo avtorjem pri njihovih prvih korakih v svet ustvarjalnosti. Prav Jašubeg en Jered torej orje ledino.

■ Kaj lahko pričakujete?

Vsako delo bo šlo skozi nekaj rok. Prvo sito je pravopisno, torej skladnja in pomenoslovje. Nadalje gre skozi vsebinsko pretresanje. Ne bomo iskali napak, temveč kvaliteto. Objavili bomo dve ali tri najkvalitetnejše zgodbe. Objavili bomo zgoščeno oceno vsakega prispelega dela, pri čemer bomo avtorjem svetovali, kako naprej.

■ Kam poslati umetnine?

Svoje umetnine pošljite na e-naslov:
bojan.ekselenski@gmail.com

V tej številki na 56 straneh pričenjamo z Uvodnim modrovanjem Darta Bokija. Sicer pa je še več o Dartu nekaj strani naprej. Sledijo spekulativne novice O vesolju, življenju in sploh vsem (hvala Douglas Adams!) ter ščepec planeta Humorja.

⇒ *Več na straneh od 3 do 7.*

Poročamo - Letošnja **konvencija MNM** je bila v začetku oktobra na novi lokaciji. Priznati je treba - bila je še boljša kot prejšnji dve.

⇒ *Več na straneh od 8 do 11.*

Sledita dva intervjuja z dvema avtoricama. Prva je slikarka/risarka **Mojca Sekulič Fo**, druga pa je pisateljica **Janja Srečkar**. Odgovori na zastavljena vprašanja se zelo zanimivi.

⇒ *Več na straneh od 12 do 19.*

V rubriki Pogledi je najprej pogled na zadnje lokalne volitve v Ukrajini. Odkrito rečeno, ne vem več, kaj je resničnost in kaj domišljija - Palpatine je bil izvoljen, Darth Vader ni smel glasovati, Chewbacca pa so aretirali. Res! To ni fantazija!

Drugi del je »prepisana« magistrska naloga *Branje fantazijskih romanov v Sloveniji* novopečene magistricе **Sigrid Horvat**; pravzaprav odlomek, ki je za nas najbolj zanimiv.

⇒ *Več na straneh od 20 do 35.*

Dražilnik iz romana Magijska gimnazija Lubliana je prispeval Bojan Ekselenski. Potrudil se je še z zgodbico Bilbo v Mos Eisley. Andrej Ivanuša je poslal kratko zgodbo Sve-ta tekma Nunemorja. Danila Žorž sodeluje z intrigan-tnim Petelinjim zajtrkom.

⇒ *Več na straneh od 36 do 55.*

Jašubeg en Jered - novice iz Drugotnosti

ISSN 1855-6434

Fanzin za fantazijo, znanstveno fantastiko in horor ter svet Drugotnosti

Izdajatelj in urednik: **Bojan Ekselenski**, Ljubljanska cesta 5A, 3000 Celje

+386 40 642 356 / bojan.ekselenski@gmail.com / www.pisatelj.net

Sourednik in oblikovanje: **Andrej Ivanuša**, Borštnikova 33, 2000 Maribor

+386 41 732 342 / andrej@andros.si / www.andros.si

Naslovna slika: *Mojca Sekulič Fo: Lovec na krokodile / Crocodile Hunter*

Copyright © 2015 društvo Zvezdni prah Maribor, Borštnikova 33, 2000 Maribor, www.zvezdni-prah.si

Vse pravice pridržane. Besedila, slike in oblikovne rešitve je prepovedano kopirati na kakršenkoli način brez dovoljenja izdajatelja.

NAJ BO SILA Z VAMI, SAJ DRŽAVA IN POLITIKI GOTOVO NISO

Modruje Darth Boki

Prihaja čas praznikov, ki vedno prinesejo finančno pustošenje po naših transakcijskih računih in Božiček nas je osrečil z novo epizodo Vojne zvezd. Ko je Lucas napovedal, da ne bo več posnel nobenega filma iz sage Vojne Zvezd, smo vsi dobili dolge nosove in skomigali z rameni ob risanih serijah Klonske vojne in Uporniki. Očitno je bradatemu geniju šlo na otročje.

No, Disney, simbol družinskih filmov, se ni mogel upreti temni sili dobičkonosti franšize Vojna zvezd in je od Lucasa pred leti vse skupaj odkupil za štiri milijarde dolarjev. To je štirica (4), za katero je devet ničel. A to je nagrada za inovativnost in pogum.

Sedma epizoda najuspešnejše filmske franšize in kulturnega fenomena je

med nami in ravno zdaj razsaja po kino centrih. Ljubitelji sage, ki smo ji zvesti že skoraj štiri desetletja, se pogovarjamo samo o tem, ali smo film že videli ali ga gremo gledati. Druge opcije ne pridejo v poštev. Vsi pravi fani smo si tudi omislili filmsko glasbo izpod taktirke Johna Williamsa. Ena od značilnosti vesolja Vojne zvezd je tudi značilna glasba.

Fanov ne zanimajo kritike. Torej, želeli s(m)o značilno pravljico v ZF okoli galaksije »daleč, daleč proč«. Če kdo poda kritiko na račun tega, kaj film prinaša, najbrž ni pravi ljubitelj, ki bi imel doma (pisarni) plakat, koledar ali kaj podobnega iz novega kosa sage. Vojna zvezd je več od filmske serije, risank, igrač in knjig. Je svet, kamor lahko vsa-

UVODNO MODROVANJE

kdo pobegne pred shizofrenimi psihotiki realnega sveta, ki nas samo strašijo in nam dnevno servirajo novo dozo strahu. V svetu Vojne zvezd poleg temne sile obstaja tudi njena svetla inačica, ki je naš svet zapustila in ga prepustila uničujočemu turbo-kapitalizmu, neskončnemu pohlepu, bizarnemu strašenju množic in histeričnemu čaščenju svojih pravic na škodo pravic drugih. Marsikdo v sebi začuti klic svetle strani sile, da bi z žaromečem porezal gnilo tkivo psihotičnega političnega telesa, ki se na oblasti ohranja samo s spodbujanjem najnižjih živalskih nagonov.

Konec novembra zaznamuje Slovenski knjižni sejem. Čeprav nimam ravno dobrega mnenja o slovenskem knjižnem trgu, kar odraža tudi organizacija in izvedba sejma, je to edina priložnost, da se literarni palček mojega kalibra predstavi. V okviru Celjskega literarnega društva sem imel možnost pokramljati z bralkami in bralci in ugotovil sem, da ima slovenska spekulativna fikcija možnost preživetja. Obiskalo me je nekaj starih znank in nancev in tudi precej novih obrazov.

V reviji si preberite tudi članek o branju fantazijske literature v Sloveniji, pa intervju z mlado slovensko avtorico in še mnogo odličnih prispevkov.

Posebej moram omeniti še izdajo nove zbirke Zvezdni prah. Izdana je bila brez pomoči javnih sredstev, kajti ljubitelji in avtorji spekulativne fikcije očitno nimamo pravice do enakopravnega položaja na ljubiteljski sceni. Razdeljevalci sredstev so uredništvu »očitali«, da je brez referenčnega urednika.

Bizarno, kajti v Sloveniji sploh ni referenčnega urednika, ker stroka slovensko ZF&F ignorira nekako že 25 let. Največ uredniških izkušenj s tega področja v zadnjih 7, 8 letih imata podpisana urednika. V zbirki je pisana zbirka proze in celo poezije, ki zaradi omejitev uredništev večine slovenskih literarnih revij ne bi nikoli ugledala luči sveta in javnosti. Slovensko literaturo zaznamuje zoprna slabost – sovraži domišljijo izven utečenega kalupa.

Skratka, naj se sila zbudi in naj bo z vami, vedno in povsod, saj jo še kako potrebujemo in srečno novo leto 2016.

Darth Boki

Avtorji vseh žanrov, združimo se!

DRUŠTVO USTVARJALCEV SPEKULATIVNE FIKCIJE

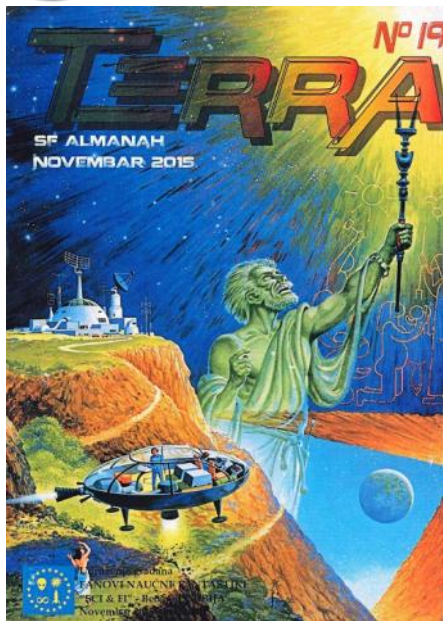
ZVEZDNI PRAH

www.zvezdni-prah.si

Kar ni mogoče najti v tej številki, je zagotovo na naši spletni strani.

Tudi stare številke Jašubeg en Jared od prazgodovine

(beri: od prve številke) do danes in to v PDF!

TERRA 19

Društvo Zvezdni prah ima stike z društvi ljubiteljev ZF v vseh državah, ki so nastale na ozemlju Jugoslavije. Med drugim dobro sodeluje z 'Udruženjem građa-na Fanovi naučne fantastike SCI&FI' iz Beograda v Srbiji. Novembra 2015 so izdali 19. številko SF almanaha TERRA. Tako smo v JEJ že objavili dve zgodbi njihovega člana Tihomirja Jovanovića.

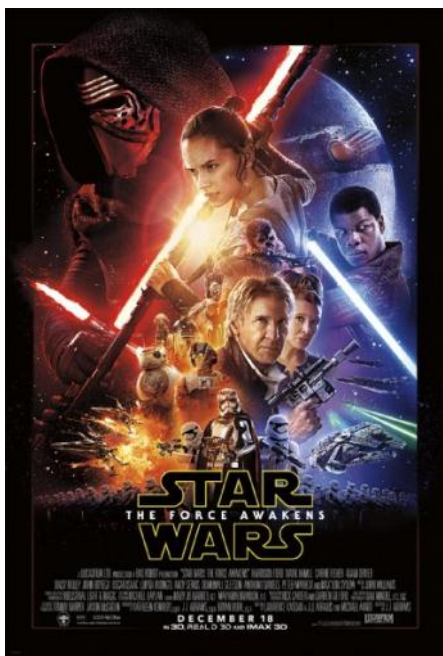
Novembra 2015 so izdali 19. številko SF almanaha TERRA. V njem prinašajo poročila iz različnih konvencij v Srbiji, članke in eseje iz različnih področij SF. Med njimi je mogoče najbolj zanimiv prispevek o neznanih letečih predmetih iz doslej zaupnih arhivov SFR Jugoslavije. Prav tako so v njem fantazijska poezija, odlomki iz romanov in pet SF kratkih zgodb. Eno izmed njih je prispeval vaš sourednik Andrej Ivanuša in sicer v JEJ (št. 26, junij 2013) že objavljeno ZF zgodbo Zajčja taca / Zečja šapica.

STAR WARS 7 - THE FORCE AWAKENS

17. decembra 2015 se je Sila znova prebudila. Najprej so jo videli v ZDA, nato pa še po vsem svetu. V Sloveniji je bila prva predstavitev povezana tudi z dobrodelnostjo Rotary organizacije. Tako smo pri nas prvič film videli že minuto pred polnočjo 16.12. 2015.

Zgodba nadaljuje sago Georga Lucasa in se dogaja 30 let po epizodi 6 - Return of the Jedi (1983). *Huh, kako čas leti z nadsvetlobno hitrostjo!* Po koncu delov 1-3 leta 2005 je bilo videti, da je to tudi konec sage. Vendar ne! Oktobra 2012 so pri Disneyu kupili za več kakor 4 milijarde dolarjev(!) Lucasfilm in napovedali novo trilogijo, torej filme 7 do 9. V tem filmu stari igralci prenesejo zgodbo na nove jedije in tako je mogoče, da bomo videli še več delov.

Dolžina je 135 minut, režiser je J.J. Abrams, scenarij sta napisala Lawrence Kasdan in J.J. Abrams. Igralsko zasedbo vodi starosta Harrison Ford in mladina Mark Hamill, Carrie Fisher, itd.

O ŽIVLJENJU, VESOLJU IN SPLOH VSEM

PETANČIČ V ANTIKI

Antika, knjigarna in antikvariat iz Celja, je 19. novembra 2015 gostila Sama Petančiča. Predstavili so njegovo zadnjo knjigo temne fantazije Doba razdora iz serije Anor Kath. Razgovor je vodil Bojan Ekselenski.

Škrati, zmaji, coprniki, spletke in smrtonosni načrti mogočnikov v fantazijskih Deželah trgujočih ljudstev, so prepričali bralce že leta 2007, ko je izšel prvi del trilogije Anor Kath z naslovom Pota magov. Druga knjiga prinaša nadaljevanje zgodbe treh magov – Tira, Honrada, Hedjegattuja in njihovih dveh spremljevalcev, morilskega borca Staktia in pripadnice Krvi klana, Akhi. Ključni liki v obetajočem se Prelomu, kakor ga poimenujejo posvečeni, se bodo morali v Dobi razdora soočiti s številnimi zvitimi in krvoločnimi nasprotniki in sploh ni rečeno, da bodo do zadnjega poglavja preživeli. Vsekakor je knjiga most do naslednje zgodbe in knjige.

ZVEZDNI PRAH - DRUGA GALAKSIJA

Novembra 2012 smo uspešno izdali prvo zbirko spekulativnih zgodb in pesmi ZVEZDNI PRAH 2012 - letni zbir slovenske fikcije. Drugi zbir slovenske fikcije je izšel novembra 2015. V njem preberite:

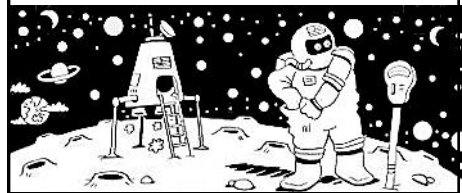

Lili Resnik	kriminalka: NE HODI K REKI PO PETI
Marko Vitas	PLUTON (Htonska elegija)
Danila Žorž	PROCES
Teja Novšak	LUCKY
Majda Arhnauer Subašič	POVRATEK K IZVORNI CELICI
Primož Jenko	UNIVERZALNI ODSTRANJEVALEC
Špela Cvajnar	KADAR TI JE DOLGČAS
Tanja Mencin	ŠKRLATNE NOČI TOURSA
Tatjana Malec	HIŠA V GLOBINAH LUMINE
Tatjana Malec	pesmi: MESSIEROV OBJEKT 31, PASSIONS, PETA DIMENZIJA, PLANET MARGHERITA HACK
Tanja Mencin	pesmi: DROBCI RAZTRGANEGA MESTA, REKVIEM NEZNANKI, KRATKA
Gašper Kokot	EFEKT DEHTEČEGA CVETJA
Nina Horvath	DIŠEČE ORGLE (prevod Vesna Käfer)

NAROČILA: PRO-ANDY, Andrej Ivanuša, s.p., Borštnikova 33, 2000 Maribor
www.proandy-sp.si * knjigarna@proandy-sp.si * cena 20€ + pošttnina

BREZ BESED

Saj vem, da je stara čarovnica. Ampak ona nama ne bo težila, da pojeva preveč nezdravih sladkarij.

The first permanent colony on the moon.
 Prva stalna kolonija na mesecu.
 (Frank Roger, Belgija)

NAD- IN IZVEN-ZEMELJSKI VERZIJA 3.0

Poročilo in fotografije Andrej Ivanuša

Konvencija fantazije in znanstvene fantastike Na meji nevidnega (NMN), že tretja po vrsti, se je letos odvijala 3. oktobra na novi lokaciji, torej v športni dvorani Tabor v Ljubljani. Že sama fasada stavbe deluje nekako »praviljično«. Vsekakor je bila lokacija primerna in tudi sama konvencija je bila dobro organizirana.

Jasno, nova lokacija je s seboj prinesla še določene organizacijske težave. Najbolj moteče je bilo, da sta bili dve predavalnici med seboj ločeni samo s panoji. Tako je predavatelj v eni motil drugega. Verjetno bo že naslednjič drugače. Mogoče le po eno predavanje naenkrat in konvencija raztegnjena na dva dneva.

To upravičuje še odličen obisk, saj je bilo fantazijskih geekov verjetno več kakor tisoč.

PROGRAM KONVENCIJE

Program se je pričel ob 10:00 uri in trajal do 20:00 ure. Najbolj zagrizeni so nadaljevali še na after-partyju v hostlu Celica. Osrednja dvorana je gostila vse

stojnice, impro predstavo KUD KIKS in tekmovanje za najboljši kostim, kjer so bile podeljene nagrade za kategorije fantazija, znanstvena fantastika, skupinska in splošna.

V predavalnici »zmajev brlog« smo poslušali *Meči v fantaziji in znanstveni fantastiki* (Alen Lovrič, Tehnoškrat), se pogovarjali z zmagovalci literarnega natečaja KUD Šmaug, debatirali na okrogli mizi *Prihodnost slovenske fantazijske in znanstveno fantastične literature*, se seznanili z *Vampires in British Literature*, ki jih je prikazal gost Andrea Jadrzyk) v angleščini, Samo Petančič je

predstavil svojo *ново knjigo Anor Kath - Doba razdora*, potem smo se podučili o tematici *Od zombijev do nihilizma* in se pomerili v NMN Geek-kvizu 2015.

Druga predavalnica je nosila ime »holodeck«. Skupina Makkon je naprej predstavila *steampunk anime Steamboy*. Videli smo *izdelavo kostuma lika Liliana* iz igre *Magic: the Gathering*, ki lahko po želji potujejo med vesolji. Sosedje iz Zagreba so predstavili *konvencije v sosedstvu in po Evropi*. Ta pravi feni lahko obišejo konvencijo praktično vsak konec tedna. David Sipoš iz Haritude Ventures, ki je režiser kratkega filma *Kresnik* predvajanega prvič na NMN 2014, je predstavil svoj *nov filmski projekt. Atlantida, Magijska gimnazija Lublana* in *fantazijski ep Vitezi in*

čarovniki so trije projekti Bojana Ekselenskega. Izvedeli smo, kaj se bo v knjigah dogajalo. Podali smo se v *Nixovo Staro kraljestvo*, prizorišče istoimenske trilogije in nekaterih drugih kratkih zgodb, kjer se člani družine Abhorsen s čarovnijo, ujeta v zvonce, borijo proti silam magije smrti in ognja. Podučili smo se, kako so bile pridobljene finance za izdelavo *real-time RPG Starport Gemini* na Hrvaškem, ker je predstavil avtor Mario Mihoković. Za konec pa smo spoznali ozadje nastanka *Čudotvornega mača*, edinega fantazijskega filma ustvarjenega v bivši Jugi. Podučil nas je avtor Aleksandar Žiljev.

Namizni igričarji so se pomerili še v dveh igrah *Magic: the Gathering* in *Hearthstone*. Rezultate posameznih tekmovalnih si preberite na uradni strani konvencije <http://namejinevidnega.si/>.

AVTORJI

Na konvenciji smo sodelovali štirje avtorji znanstvene fantastike in fantazije:

Samo Petančič ter člani društva pisateljev spekulativne fikcije *Zvezdni prah*: **Marko Vitas**, **Bojan Ekselenski** in **Andrej Ivanuša**. Morda sem spustil še kakšnega, saj vseh osebno ne poznam. Bojan je najel stojnico in na njej gostil društvo *ZVEZDNI PRAH* in založbo *PRO-ANDY*, pri kateri so izšle njegove knjige in *Clockworks Warrior* Martina Vavpotiča. Svojo stojnico so imeli tudi člani društva *ZLATI GOBLIN*, ki združuje igralce namiznih RPG iger.

KUD Šmaug je pripravil natečaj za zgodbo letošnje konvencije na temo »Novo upanje«. Zmagovalci so **Novo jutro Alenka Selčan** in **Felidae Špele Cvajnar** v slovenščini, v angleščini **Just Another Day Jana Grilanca** in **Black Orchid Katarine Ferik**. Odločili so še za častno navedbo zgodbe **The Conference Stefana Raca**. Objavljene so v brošuri konvencije.

MOJ POGLED

Sama konvencija je bila v telovadnici, ki s svojo arhitekturo deluje že sama po sebi fantazijsko. Prav tako sem bil prijetno presenečen nad številom obiskovalcev. V tretji izdaji se je pokazalo, da je v Slovenii takšna prireditev nujno potrebna. Pa ne samo to, tudi stojnic je bilo kar nekaj in videti je, da prodajalci že zaznavajo potrebo po »domišljiji«.

Seveda, napake in nerodnosti bodo organizatorji do naslednjic že uspeli poravnati in urediti. Največja zamera gre dveh predavalnicama, ki sta bili pregrajeni le s tankim zaslonom in predavatelji so se motili med seboj.

Naša majhna mizica je bila ob vhodu v dvorano in smo bili deležni tudi prepaha. A ko so se nabrali obiskovalci v dvorani, to ni bilo več moteče. Bojan in moja malenkost sva bila zadovoljna z izkupičkom, Marko pa ne, saj se je na konvenciji pojavil prvič in je še nepre-

poznaven kot avtor. Prav to je glavna zamera ostalim avtorjem, ki se ukvarjajo z znanstveno fantastiko in fantazijo. Naše založbe nič ne poskrbijo za avtorje, zato bi morali ti sami poskrbeti za lastno promocijo. Prav konvencija je pravo mesto, da se pokažejo. Društvo Zvezdni prah bo za naslednjo konvencijo pozvalo člane, da se je udeležijo in jih skušalo pri tem podpreti z gradivom in ostalimi promocijskimi dejavnostmi.

Sklenemo lahko, da je to bila uspešna konvencija, ki se brez težav postavi ob bok hrvaškimi. Te so do sedaj v celotni regiji vodile za nekaj korakov pred ostalimi. Da postajamo zanimivi tudi za njih, je dokaz to, da so na NMN privabili predavatelje iz zagrebške Sfere, ki prirejajo Sferakon, eno največjih konvencij v Evropi.

Prav tako upam, da so vas pritegnile kreativne maske likov iz fantazijskih in ZF iger, filmov in knjig, ki sem jih nekaj predstavil na teh straneh. <>

MOJCA SEKULIČ FO FANTAZIJA NA LESENI DEŠČICI Spraševal Andrej Ivanuša

Mojca Sekulič Fo se je rodila v Ljubljani leta 1969. Preden se je popolnoma posvetila oblikovanju in ilustraciji, je nekaj let ustvarjala na področju arhitekture in prostorske vizualizacije. To izhaja iz njenega študija na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani in iz diplome na smeri oblikovanje. Ima pa tudi diplomu iz pedagogike in andragogike. V tem obdobju je oblikovala nekaj unikatnih kosov pohištva zahtevne izdelave, se ukvarjala z vizualizacijo in oblikovanjem pohištva. Na Pohištvenem sejmu je leta 2000 predstavila oblikovalske rešitve multifunkcionalnih posod za sadje in oreščke ter unikatno stojalo za papir.

Danes se ukvarja z ilustracijo knjig, predvsem šolskih, in revij ter časopisov tako v Sloveniji kot v tujini. Zanimajo jo miniature, slika na lesene deščice, upo-

rablja akrilne barve, igra se s svetlobo in bogatimi, močnimi barvami. Sodelovala je na 30-tih razstavah v Sloveniji, na Hrvaškem, Franciji in na Japonskem. Največ ilustracij je naredila na področju pravljič. Te slike so polne igrive domišljije in velikokrat začinjene s precejšnjo dozo humorja.

Iz objav na internetu sem razbral, da so te leta 2008 poklicali iz tovarne Lenzing v Avstriji in ti naročili ilustracijo knjige. Kako je prišlo do tega vabila in kakšno knjigo si zanje ustvarila?

Oh, ja. Eden mojih lepših projektov. Poklical me je pravzaprav pisatelj Folke Tegetthoff, s katerim sva sodelovala že prej – in mi ponudil nemogoče časovne pogoje ter odločitev v stotinki sekunde. »Sprejmeš ali zavrneš?« On je za spektakel, ki je kasneje zares bil v Parizu, napisal zgodbo, mene je izbral za ilustratorico. Bum!

Zagotovo je bilo nenavadno doživetje predstavitev te knjige v Parizu! Ali nam lahko kaj več poveš o tem?

V bistvu sploh nisem vedela, kam me bo vodila ta pot. Zgodilo se je tako nepričakovano. Zrisala sem knjigo na vrat na nos, v tistih treh tednih mi je iz Avstrije pisalo cel kup ljudi, me spodbujalo, navijalo zame, pojma nisem imela, kdo so, le zvenelo je absolutno spodbujajoče in fantastično. Kasneje sem izvedela, da so to bili pr-ovci, plesalci, medijski oblikovalci, cel kup nekih ljudi.

Sam spektakel je bil pa zares posebno doživetje. Prišla sem v Botanični vrt

Mojca Sekulič Fo – na eni nogi

v Parizu, na večer, nisem imela nobenega potrdila, kdo bi jaz bila, in na vratih me je ustavil en tak Darth Vader, Arnie. Puška na rami, 2.20m, črno oblečen, neprebojni jopič, super pogled. In ščemenje za vratom od presenečenja, strahu tudi hipnem. »Rešila« me je neka organizatorka in me povabila v dvorano na častne sedeže. Sam spektakel je bil poseben, ker so iz mojih ilustracij napravili video, v dvorano so med branjem zgodbe, ki jo je pripovedoval Folke Tegetthoff, prišli plesalci. Čudovito mehko je bilo vse skupaj in povezano.

Kasneje bi se morala fotografirati, pa sem šla domov, ker me je bilo strah, da bom zamudila metro. Folke mi je dejal, da so Kenzo gostje spraševali po meni, vendar se priložnost ni ponovila. Kar takole zamudiš, se ne vrne več. To je pač strogi svet biznisa. In vendar, neprecenljiva izkušnja, videla sem, kaj se da narediti v silno kratkem času, če je ekipa uigrana.

Ko sem prvič videl tvoje ilustracije, me je najbolj presenetila izbira materiala na katerega slikaš. To sta mediapan in les, torej lesene deščice. Seveda, tak material potrebuje pravo vrsto barve, kar zagotovo je akril. Kako si se odločila za takšno nenavadno podlago za ilustratorja?

No, v zadnjem času sem precej povečala dimenzije slik, vendar se malih še lotim. Tudi slikam sedaj večinoma na platno in tudi ne več tako zelo praviljično, bolj nadrealistično. Sicer je pa meja med pravljico in nadrealizmom včasih težko potegniti.

*Egg was a green sun/Sonce je bilo zeleno jajce
akril na platno, Galerija DLUL, 2015*

Naj odgovorim na vprašanje. Iskala sem material, ki bi bil zanimiv, ki bi pomagal mojim akrilom, da bodo zasijali. In tako sem odkrila mediapan. S profesionalnimi akrili se da nanj naslikati čudeže, ker ravno prav vpija barvo, ker ga lahko narežeš na vse mogoče manjše dimenzije. No, kot pravim, pa se že selim na platna. In na papir. Torej je mediapan še v igri, vendar izgublja vlogo glavnega igralca. (Oprosti, mediapan.)

Katere teme so ti najbolj pri srcu?

V bistvu se vedno znova po malem najdem pri tem vprašanju. Vendar priljubljenih tem nimam, se mi zdi. Je pa res, da pri slikah, kjer so upodobljene figure, pogosto delam pare. To me nekako vleče, neka vez med ljudmi, nekako parčkanje, morda lemniskate, povezave src. Bolj me zanimajo te zgodbe iz ozadja. Katerekoli. Pojavijo se, se

začnejo kotiti, razraščati in nastane slika. Na primer za sliko »V pričakovanju nevihte«. Naslikano je morsko uho, v katerem, čeprav gre za normalno spiralo v ušesu, divja vihar. Na rob te spirale so pripete majhen piramide – soline. Uho visi v zraku, pod njim je rdeč steber, na katerem sedi ptica.

Spodaj je morje, v daljavi grom ali le drevje. Vendar po zraku v loku letijo drobne kapljice, zametki hudega viharja. Sprašujem se, kako velik mora biti vihar, kako nevaren, da ptica odleti. Ali je vihar le namišljen, nekaj v njeni glavi, in se ne bo ustrašila, četudi bo okoli nje vse razbito in razbičano.

No, to me zanima.

V slovenski literaturi sta znanstvena fantastika in fantazija označeni kot »šund«, nekakšen nebodigatreba. V slikarstvu pa vsi občudujejo oboje, le da ju označijo s pojmom nadrealizem. Kam

poleti tvoja domišljija, ko povlečeš prvo potezo s čopičem?

Hahah, v dokaj necenjen nadrealizem. Morda je v tem nekaj resnice. V bistvu mi je žal za dobra neopažena dela s fantastično vsebino tako na področju literature kakor na področju slikarstva. Sama nekako sledim svoji poti in me ne zanima, kam me uvrščajo niti to, koliko opazijo. Imam svoje fane, recimo temu tako.

Je pa zelo težko na splošno govoriti o splošnem nadrealizmu. Pri slikah je drugače kakor pri besedilih. Sliko vidiš. Paf! In ti je vseč ali ne. Tu zadaj se skriva sicer trgovina, vprašanje, zakaj je kdo znan in zakaj kdo ni, ampak tako je povsod. Denar sveta vladar, za ceno ničla ali kiča. No, pri besedilih je drugače. Njih ne vidiš. Zaprta so v knjigah, v zvežčičih, v predalih, na papirjih. Te papirje moraš vzeti v roke, se poglobiti. In tako zdrsnje skozi sito nezainteresiranosti, volje in predsodkov marsikaj, še preden bi si pustil priti zraven.

Na tvojih slikah je mogoče videti različne živali. Katera ti je najbolj pri srcu in zakaj?

Konj, recimo? Ne, ptice. Ne, bela lisica. Mon dieu. Volk. Medved. Ujede. Vrane. Aja, vrane in ujede so ptice. Eh. Ribe, ja!!! Uf! Sem odgovorila? Sem.

Katero pravljico, zgodbo bi rada narisala?

Svojo, jo delam. Besedilo mi bo pomagal urediti pisatelj, sicer pa delam na njej že sedem let. Ni še čisto dozorela, torej sem zmanjšala pritisek predvsem nase in pustim, da se stvari same, pa z razmislekom, sestavijo najprej v glavi. Pa Malega princa. Vem, obrabljeno, pa kaj. Po svoje sem naredila nekaj ilustracij na to temo in funkcionirajo. Rada bi ilustrirala za kakega ZF pisatel-

ja, fantazijske zgodbe so meni pač ljube. Oh, če Rumo Walterja Moersa ne bi bil narisani, bi ga. Razmišljam, kako si like njegovih zgodb sama predstavljam, ne da bi jih on že zrisal. In je problem, da prekleto podobno. To sploh ni problem, hahah, je pa izziv, recimo.

Povej nam, katere so tvoje najbolj odmevne razstave, saj jih je bilo že več kakor trideset, kajne?

Bile so manjše in večje razstave, moja največja in pregledna bo sicer drugo leto v Galeriji Murska Sobota. Do sedaj sem nekako najbolj ponosna na selekcionirane razstave, to so bienali ilustracij v Ljubljani in Bratislavi, na Škofijski gimnaziji sem imela predvsem leta 2009 zares lepo in odmevno razstavo. Na Ekonomski fakulteti v Ljubljani prav tako leta 2013. Drugo leto bom zopet gostja. Na Nacionalnem inštitutu za biologijo sem imela fino razstavo v letu 2014. Leto 2015 sem načrtno pustila prazno, razen manjših razstav, ker bo 2016 zares divje in fantastično.

Menda si tudi nekaj časa aktivno blogala na internetu. Kaj se je zgodilo, da si to dejavnost opustila?

V bistvu so se mi zbrisali vsi podatki, vse zgodbe in analize ob različnih glasbenih in umetniških delih, ki sem jih naredila, pa se mi potem ni dalo več zopet vzpostavljati sistema. Nimam časa pravzaprav, ali pa volje. Fokus imam bolj v glavi in v čopiču. Čeprav me na trenutke zagrabi strastna želja po analiziranju, primerjavah. Tak umetniški blog bi bil lahko sila zanimiv. Sledim nekaterim blogerjem in so super. Sama bi naredila še kaj, česar drugega nisem videla, vendar kot rečeno, volja je moja zares šibka točka pri tem.

Kaj je 30-minutes challenge in kaj počneš tam?

*Pagoda boat/ Čoln pagoda
akril na mediapan, 2015*

To je 30 minutni izziv, ki poteka preko neke strani na FB. Vsak dan ti dodelijo nekaj nalog, tem. Ti izbereš eno od njih, vklopiš štoparico in čez 30 minut prešvican in rahlo utrujen občuduješ ali pač ne občuduješ svoj rezultat. Ker včasih si razpoložen, včasih ne. Je pa odlična vaja za življenje na splošno. Ker življenje pač kliče neizprosno in marsikdaj je potrebno hitro reagirati.

Kaj pripravljáš za naslednje obdobje? S čim nas boš presenetila ali razveselila?

Kakor rečeno, nekako počasi drsim proti uresničitvi izdaje svoje lastne knjige, vendar je to morda zares šele Back to the future. Vseeno. Potem razstavi v Galeriji Murska Sobota in na Ekonomski fakulteti. Raziskujem materiale za skulpture, delam nekaj večjih slik, ki so morda malo posebne.

Hvala za odgovore z željo po čim večji kreativnosti in odmevnimi razstavami ter knjigami.

JANJA SREČKAR - HITRA FREKVENCA

Spraševal Bojan Ekselenski

Janja Srečkar je objavila prvo knjigo iz znanstveno-fantastične trilogije Hitra frekvenca v e-obliki leta 2011. Tudi prva knjiga ima enak naslov Hitra frekvenca, drugi dve V soju reflektorjev in Skatur sta izšli leta 2013. Ob tem so knjige izšle istočasno še v angleškem jeziku. Konec leta 2015 so izšle v majhni nakladi tudi v papirnati obliki.

Najprej se posvetiva vaši spletni strani. Do nje sem se prigučlal. Narejena je lično in brez solate. Kdo vam jo je naredil?

Vsebino sem prispevala sama. Stran urejava z možem preko programa, ki ga bo zagotovo kmalu poznal vsak: WordPress. Vse drugo pa je mogoče izbrati v čudoviti spletni trgovinici, ki prodaja oblike spletnih strani: Avada.

Kakšen obisk je na strani?

Kar soliden. Ko smo na YouTubeu objavili reklamo (pod okriljem produkcije, ki sva jo ustanovila z možem: Srečkar film), se je vidno povišal.

Nisem opazil vaših knjig na Biblosu ali eEmki. Zakaj ste se odločili, da vas ni na edinih omembe vrednih e-knjigar-nah v Sloveniji?

Ker sva oba avtorja, predlagam, da se kar tikava. Kar se pa objavljana knjig tiče ... Svojo promocijo gradim počasi, a vztrajno; prav tako znanje glede teh stvari. Sem pa tudi perfekcionistka. Ne maram javno objavljati stvari, ki se mi še ne zdijo popolne. Čeprav je trilogija bila napisana že leta 2011, sem jo brusila vse do novembra 2015. Vem, vmes je bila že na voljo na moji spletni strani, a tisti podzavedni črv mi ni dal miru, da

bi jo objavljala še kje drugje. Letos pa me je tudi oblikovalka Katja Pirc prepričala, da jo končno dam iz rok. Tako da ... Trilogija je zdaj na voljo v obliki e-in tiskane knjige ter je oživiljena v svoji najlepši podobi do zdaj. In kmalu jo bo mogoče najti tudi na Biblosu, eEmki in ostalih podobnih portalih.

Ogledal sem si dražilnik. Zakaj si se odločila, da razkriješ v bistvu tako majhen del knjige? Mogoče neumno sprašujem, ker sam objavljam 100-stranske dražilnike.

Na Amazonu so dražilniki po navadi čisto kratki. Skrbelo me je celo, če moj ni predolg. Sicer pa tako ali tako vsak avtor sam določi količino strani, ki jo bo delil z bodočimi bralci.

Trilogija je samo v e obliki. Imaš mogoče v mislih tudi tiskano obliko?

Je že na voljo.

Mogoče se motim, a zdi se mi, da nisi objavila še ničesar kratkega, recimo kratko zgodbo ali črtico. Imaš v glavi idejo za kakšen krajši literarni zalogajček?

Moja težava - ali pa blagoslov, kakor gledaš - je mnogostranskost. Zaenkrat bi raje kot kratko zgodbo posnela kratek film. Idej za to je nešteto. Vse potrpežljivo čakajo na seznamu, da se jih nekoč lotim.

Imaš pristrčen priimek. Ti je že prinesel kaj sreče? Kateri trenutek v svojem ustvarjalnem delu bi označila za najsrečnejši?

Hecno je, da me življenje vedno prisili narediti ravno to, kar obsodim. Tako da rajši ničesar več ne obsojam, nikoli! Vedno se mi je zdelo: »Oh, presneti snobi, si spreminjajo imena in priimke! Nimajo pametnejšega dela!« In točno s to dilemo se kasneje srečam ... Rada imam svoj priimek. Z možem sva se včasih pisala Sečkar, pa sva ga po stiku z numerologijo oba oplemenitila z dodatno črko R. Tudi v imenu sva oba naredila manjšo spremembo. Kmalu zatem sem dobila idejo za trilogijo. Rekla bi, da mi je prinesel srečo, ampak samo zato, ker sem v to verjela. Če ne bi, se verjetno ne bi zgodilo nič.

Najsrečnejši trenutki v mojem ustvarjalnem delu - bilo jih je namreč tako veliko, da se ne morem odločiti - so bili dnevi snemanja reklame za trilogijo Hitra frekvenca. Najlepše je opazovati knjižne junake, ki oživijo pred tvojimi očmi. In pa, seveda: videti trilogijo v tiskani obliki. Po štirih letih garanja sem se počutila kot otrok, ki prvič vidi božično drevesce, pod njim pa kup daril. Še tiskar Drago, ki mi jih je dostavil, se je ob pogledu na moje otroško veselje moral nasmehniti.

Si kdaj spisala kaj kratkega?

Nekoč sem spisala spis za predmet filozofije, ki je bil po mnenju profesorja tako prodoren (beri: petica v redovalnici je bila tako mastna), da se mi ves semester ni bilo potrebno učiti. Ko sta me streznili dve enici (ko je bilo potrebno pokazati dejansko znanje dejstev), pa sem morala dati prevzetnost na stran in pričeti z učenjem.

Sicer pa nikoli nisem objavila nobenega kratkega proznega dela.

Imaš mogoče kakšno objavo v kakšni reviji ipd.?

V reviji še ne. Kar se krajših objav tiče ... Napisala sem predgovor k zbirki zborovskih del skladatelja Marijana Vodopivca. Sem tudi avtorica pesmi v otroški ekološki knjigi Čiste Sanje s Podmorja, avtorice Ide Cimerman.

Urniva se k trilogiji. Kdaj in kako ti je padla ideja za trilogijo?

Idejo sem dobila, ko sem končno uspela odložiti breme ugajanja. Več let sem se trudila v tej smeri, pa ni in ni šlo. Preden sem pričela s pisanjem, sem se vprašala: »Kaj bi si JAZ želela doživeti?«. To potovanje sem v prvi vrsti želela pokloniti sebi. In ko sem videla, kako čudovita zgodba je nastala - prav res, rada jo imam! - sem si zaželela podeliti jo tudi z drugimi.

Zakaj trilogija?

Zaradi občutka. Kar zazdelo se mi je, da je tako prav.

Si že takoj imela idejo trilogije ali se je povest potrojila šele med pisanjem?

Ni se zgodilo takoj. Prvzaprav je prva knjiga - nekaj časa obstajala samostojno. Dogovarjala sva se že z založniki (tudi tujimi), ko sem ugotovila, da je konec knjige nekako preveč odprt. In potem sem si zaželela daljšega "družen-

ja" z junaki knjige. Tako sta nastali še dve nadaljevanji, ki odlično dopolnjujeta prvi del. In kasneje sva se z možem kljub vsemu odločila za samozaložništvo, oziroma: tiskano trilogijo je založilo moževo podjetje Propozitiva. Ta trilogija je moj otrok, nikomur ga ne dam, delim ga le z možem! (smeh)

[Kje si črpala navdih za trilogijo?](#)

Zaželela sem si sveta, kjer bi ljudje imeli posebne sposobnosti. Čeprav sem oboževalka Somraka, sem imela občutek, da me je k zgodbi pritegnilo prav to: posebne moči, letenje, branje misli, itd. in ne vampirji in volkodlaki. Kdor je gledal film Lucy (v njem igra odlična Scarlett Johanson), ve, da se že leta sprašujemo, česa bi ljudje lahko sposobni, če bi uporabljali vsaj malo večji odstotek možganov, kot ga. In želela sem to izkusiti - tako je nastala zgodba. Seveda sem vanjo vključila tudi stvari, ki jih imam rada: joga, meditacija, itd. Pravzaprav navdih za to trilogijo ni nič drugega kot preprosta propaganda za mir v razburljivi znanstvenofantastični pustolovščini.

[Kaj pomeni Hitra frekvenca?](#)

Že tiskar me je opomnil, naj na knjige dodam podnaslov, da ne bo kdo slučajno mislil, da gre za nekak lepo oblikovan fizikalno-teoretični priročnik (smeh). Hitra frekvenca je bolj poetični izraz - torej, s katero "frekvenco" vibriraš.

[V kratkem bio sem prebral, da si diplomirana glasbenica, torej se ti umetnost pretaka po žilah. Si lahko v svoji literaturi uporabila kaj iz svojega primarnega »faha«?](#)

Ja, po izobrazbi sem profesorica glasbe; res pa je, da se tudi že vse življenje ukvarjam z gledališčem, zdaj pa me vleče še v film. Vedno bolj se me prijema vzdevek, ki mi ga je nadela že profesoro-

rica klavirja v srednji šoli: Umetnica.

Svoj glasbeni del sem popolnoma izživela v drugem delu trilogije, kjer spremljamo življenje mladega glasbenika Jesseja, ki želi postati rock zvezda. Tudi pesmi, ki jih lahko zasledite v drugem delu trilogije, so že od samega začetka uglasbljene. Tudi angleški prevod pesmi je zelo natančen in sledi melodiji. Zdi se mi, da prav ta ščepec glasbenega znanja - in nekaj glasbenih izrazov - naredi zgodbo še bolj pristno. Enako lahko rečem za tvoje izvrstno delo: Votlina skrivnosti. Tudi sam si - sodeč po življenjepisu na spletni strani - moral veliko časa posvetiti študiju podrobnosti, da si uspel ustvariti tako verjeten in hkrati tako veličasten svet svojih knjižnih junakov.

[Povej kaj o svojem glasbenem delu življenja.](#)

Tudi glasba me spremlja že od malih nog. Najprej klavir, kasneje tudi petje. V času šolanja sem se udeleževala raznih tekmovanj mladih glasbenikov. Nekajkrat sem celo dobila priložnost združiti gledališče in klavir: s takratno sošolko, pevko Petro Trtnik sva na primer tako zmagali na mednarodni prireditvi: Dnevi francoskega šansona v Splitu, ob pomoči moje sestre Mojce pa tudi na frankofonskih dnevih v Celju. Hja, od nekdaj je moja dejavnost težila k združevanju umetnosti. Samo klavir ni bil zadosti; odkrila sem še petje. Kasneje sem imela čast šolati se pri odličnih pevkah Ireni Baar in mag. art. Alenki Gotar. Obe sta mi dali - ne samo znanja, temveč tudi pečat njune modrosti.

Ravno tako kot pri klavirju, tudi pri petju težko poustvarjam glasbo na suho, brez razloga. Rada imam lepo zvenečo glasbo, brez izumetničenih sodobnih eksperimentov. Če gre za več glasbenih točk, jih želim povezati z vsebino. Vedno

iščem združitev različnih vrst umetnosti. Na primer: raje imam muzikal kot opero. In pri muzikalu imam rajši Weberja, kot Sondheima.

Svoje glasbeno znanje pa vtkem praktično v vsak svoj projekt. Tako sem na primer v gledališču Smejček - ki ga imava z možem Janom Sebastianom in je sestavljeno iz mojih učencev - v vsako predstavo vključila tudi pesem, ki poudarja sporočilnost predstave. Tako je nastal tudi glasbeni CD: Smejčkove pesmi - pesmi iz desetih predstav.

Tole vprašam vsakogar. Saj veš, vsi se lahko predamo sanjarjenju. Koga bi rada videla za režiserja in glavne igralce, če bi se znašla v ZF svetu, kjer bi želeli posneti film Hitra frekvenca?

Ker sem tudi sama sanjač, vse dneve razmišljam o tem (smeh). Režirati želim sama, igralci so večinoma prisotni že v reklamah za trilogijo Hitra frekvenca. Ker gre pri snemanju celovečernih filmov za znatno večji napor, bi sicer gotovo prišlo tudi do kakšnih manjših menjav, ampak osnova je postavljena. Želim si, da bi produkcija po kvaliteti in vsebini sovpadala s trilogijo, torej bi posledično bila visokoproračunska.

Kam bi žanrsko uvrstila svoje delo? Sicer spletna stran pravi, znanstveno-fantastična povest, a kaj ti misliš? Jo lahko žanrsko natančneje določiš?

Zelo težko. Rekla bi, da gre za zlitje znanstvene fantastike, fikcije, psihologije vzhoda in zagotovo bi se našel še kak izraz.

Imaš v glavi že nadaljnje pisateljske ideje?

Imam.

Lahko o njih, če so že dovolj dozorele, kaj poveš? Tako na kratko, za dražje ljubiteljic in ljubiteljev?

Žal je težava v tem, da ko začnem govoriti o neki stvari, se tista energija razgubi in jo zelo težko - če sploh - znova sestavim nazaj in zapišem. To se je že parkrat zgodilo. Lahko namignem, da v zgodbi ne bo več tako močnega poudarka na znanstveni fantastiki.

Kaj trenutno bereš?

Znanstveno fantastični ep Vitezi in čarovniki. Trenutno sem pri Indigo otrocih. Bralcem intervjuja toplo priporočam celoten ep. Kot sem že na Facebooku omenila, sem mnenja, da sem odkrila slovenskega Tolkiena. Ideja o Drugotnosti se mi zdi enostavno briljantna! Kdo bi si mislil, da imamo Slovenci tako veliko kvalitetnih in produktivnih avtorjev?

Misliš, da je pametno, če se avtorji nam ljubih žanrov organiziramo in srečujemo?

Seveda; to je kreativnost, učenje in druženje hkrati. Sem zelo za.

Želim ti obilo in čim več uspeha. Slovenska ZF potrebuje dobra dela.

Najlepša hvala - enako. Se strinjam, slovenska dela je treba podpirati in s tem krepiti tako našo zavest kot tudi ustvarjalnost.

1. HITRA FREKVENCA

IMPERATOR PALPATINE

JE POSTAL MESTNI ODBORNIK V ODESI V UKRAJINI!

Pogleduje levo in desno Andrej Ivanuša

Zares! To ni šala! Niti ni osmo nadaljevanje Star Wars, kjer bi se imperator Palapatine preselil v Ukrajino in tam nadaljeval svoje »mračno« poslanstvo na strani Temne Sile.

V nedeljo, 25. oktobra 2015, so bile v Ukrajini državne volitve in po objavi uradnih izidov je postalo jasno, da je Imperatorju Palpatinu alias Darth Sidiusu uspelo priti v mestni odbor v mestu Odesa. Župan Odesa Aleksandr Borovik je v TV intervjuju dejal:

»Risankasti tovariš Dartha Vaderja - Palpatine je prejel 54,4% vseh volilnih glasov v okrožju Poselok Kotovskogo. Palpatin Dmitrij, rojen 1990, ki je zaposlen kot imperator v podjetju LLC Palpatine Finance Group, je kandidiral za mestni svet na listi stranke Zaupne zadeve. Zame je to popolnoma nerazumljivo. Vendar moram upoštevati jasno izraženo voljo volivcev. Pa ljudje, kaj je to z vami?«

Ukrajinska osrednja volilna komisija je septembra 2015 na seznam kandidatov ob Imperatorju Palpatinu vpisala še ostale like iz filmov Star Wars Dartha Vaderja, Yodo, Padme Amidalo in Chewbacco. Osebe, ki jih predstavljajo, so v Ukrajini že dolgo znane in so člani zelo popularne Internetne stranke Ukrajine.

Levo: Emperor Viktorovič Palpatine (prej se je imenoval Dmitrij Viktorovič Fisinčuk) ob razglasitvi rezultatov mestnih volitev v Odesi. * **Spodaj levo:** Aretacija Chewbacce zaradi 'kršitve volilnega molka' * **Zgoraj:** Plakat stranke INTERNET PARTIJA UKRAJINE. Kandidati na njem so, od leve proti desni, Emperor Viktorovič Palpatine, Stepan Mihailovič Chewbacca, Darth Aleksejevič Vader, Master Vladimirovič Yoda in Padme Nikolajevna Amidala.

Tudi letošnje volitve so našemljeni politični kandidati uporabili za številne provokacije. Darth Aleksejevič Vader je prišel na volilno mesto v spremstvu vojakov Imperial Stormtroopers in naredil šov. A je predsednik lokalne volilne komisije poklical policijo. Ti so imperialne vojake vrgli iz prostora, ker so bili oboroženi. Ne glede na to, da so bile njihove puške plastične! Vader je izjavil, da je želel samo narediti 'selfie' s svojim telesnimi stražarji.

Proti temu je najbolj glasno protestiral Stepan Mihailovič Chewbacca. Očitno je šel predaleč, saj so ga aretirali zaradi 'kršitve volilnega molka' in oglobili s kaznijo 5€. Po drugi verziji je protestiral, ker so ga oglobili zaradi napačno parkiranege 'Vadernobila', ki nima ne homologacije in ne prometnega dovoljenja. Ob tem so policisti zasegli še svetlobno sabljo, ki »žal ni delovala zaradi tehnične okvare«.

Chewbacca je kasneje za medije izjavil, da 170 griven (približno 5€) ne bo poravnal, ker ima bančni račun odprt pri Intergalaktični banki, ki žal nima poslovalnice na Zemlji.

Seveda se je Darth Aleksejevič Vader pritožil nad aretacijo svojega podpornika. Zaradi incidenta so mu oblasti prepovedale voliti. Pojasnili so še, da vpis ni bil mogoč, ker je zavrnil, da bi snel masko ob volilni identifikaciji. Njegova slika v potnem listu je namreč drugačna kot ta maska, ki jo kaže javnosti.

»Razočaran sem! Vendar to, da nisem smel voliti, še ne pomeni, da ni mogoče zgraditi novega Ukrajinskega galaktičnega imperija!« je na koncu izjavil Darth Aleksejevič Vader za medije.

Seveda pa ni prvič sodeloval v politiki. Že na prejšnjih volitvah se je potegoval za različne politične funkcije, vendar je imel vedno težave, ker ni želel spustiti

maske. Septembra 2014 ga je Master Vladimirovič Yoda v peticiji predsedniku države Porošenku predlagal celo za predsednika vlade!

UPS! Te novice so prav tako »nore«, kot tista, da je Fedor Dmitrijevič Berezin, pisatelj znanstvene fantastike, postal vojni minister od Ukrajine odcepljene Donetske republike (JEJ, št. 31, julij 2014), ki jo je celo napovedal v enem izmed svojih ZF romanov. Tako sem pripravil malo bolj poglobljen pogled na čudno stranko in njeno aktivnost.

Internetna stranka Ukrajine (Інтернет Партія України) je bila ustanovljena leta 2007 in uradno registrirana aprila 2010. Njen sedež je v mestu Odesa v Ukrajini. Ustanovil jo je in jo še vedno vodi poslovnež Dmitrij Golubov. Sostanovitelja sta še Petro Bojko, podpredsednik Združenja odvetnikov Ukrajine, in Denis Hrihorijev, svetovni prvak v Thai boksu v super-težki kategoriji. Njeno geslo je »elektronska vlada proti birokraciji«. Njen cilj je ustanovitev »elektronske vlade Ukrajine«.

Leta 2012 je prvič poskusila dobiti mesto v parlamentu, a ni dobila dovolj glasov, da bi prešla prag 5%. Darth Vader je poskusil leta 2014 kandidirati za predsednika Ukrajine, a ga niso vpisali kot kandidata, ker »ni bilo mogoče

ugotoviti njegove identitete«! Ob njem so za sedeže v parlamentu že kandidirali Chewbacca, Amidala in Yoda. A tudi tokrat so prejeli le 0,36% glasov. Na letošnjih lokalnih volitvah pa je kot prvemu uspelo Palpatinu priti v mestni svet v Odesi.

Na internetni strani stranke je Darth Vader zapisal:

»Vsak od petih močnih predstavlja po enega od petih finančnih stebrov Ukrajine. Yoda je delegat skupine Levočkin, princesa Amidala predstavlja skupino Firtash quota, Stepan Cewbacca je mlajši poslovni partner Kolomojskega, Imperator Palpatine je varuh Jurija Enakijevskega. V kolikor vzamemo v obzir vse to, lahko s ponosom rečemo, da ni trdnjave, ki je boljševiki ne bi mogli zavzeti.«

Vsaka od njegovih izjav je izrazito satirična in bridka, popolnoma v skladu z norostjo, ki prežema celotno ukrajinsko družbo in pojasnjuje šizofreno stanje razdeljene Ukrajine. Poglejmo torej, kdo se skriva za vsakim posameznim fantazijskim likom.

Številka pet na volilni listi je Master Vladimirovič Yoda, ki se je ob rojstvu oglasil na ime Mihail Vladimirovič Salomatin. Je diplomirani inženir in je direktor podjetja Silence, d.o.o. v Odesi.

Številka štiri je Padme Nikolajevna Amidala (Anastasija Gavrilenko), ki je bila rojena leta 1993 in je trenutno brezposelna. Sicer je še vedno študentka tehnične univerze v Odesi.

Tretji na listi je Stepan Mihailovič Chewbacca, ki od vseh najbolj skriva svojo pravo identiteto (ni mogoče najti njegove fotografije). Star je 26 let in ima diplomu iz fizike. Trenutno je zaposlen na Inštitutu za tehnično telefiziko na Nacionalni znanstveni akademiji Ukrajine. Prebiva v mestu Korostijšev v regiji Žitomir.

Drugi na listi je Emperor Viktorovič Palpatine (Dmitrij Viktorovič Fisinčuk), rojen 1990. Je diplomiral iz ekonomije in je direktor (beri: imperator) Palpatine Finance Group. Je tudi predsednik partijske celice v Odesi, imenovane Zaupne zadeve.

Prvi na seznamu Internetne stranke je Darth Aleksejevič Vader. Vendar je v Ukrajini vsaj še 15 Darth Vaderjev, ki hodijo po ulicah mest v drugih okrožjih. Ti so ali člani ali pooblaščenici strani stranke, da opravljajo volilno propagando za stranko. Po podatkih ukrajinske volilne komisije je Aleksej Viktorovič Ševčenko star 27 let in živi v Kijevu. Je direktor dveh podjetij Flexed in Dark Side of the Power. Pred tem se je preži-

vljal kot freelance programer za mnoga podjetja v glavnem mestu Ukrajine. Na vprašanje zakaj se predstavlja kot lik iz filma, je odgovoril:

»Vsi pravijo, da so potrebni novi obrazi v politiki. Vendar običajne metode danes niso več mogoče. Z njimi preprosto ni mogoče uspeti.«

Za letošnjo volilno kampanijo si je stranka omislila odmevno akcijo. Kip Vladimirja Uljanoviča Lenina v Odesi je ob pomoči znamenitega ukrajinskega kiparja Aleksandra Milova preoblikovala v kip Dartha Vaderja. Po poročanju lokalnega časopisa so glavo Lenina zamenjali z novo Dartha Vaderja, na telo so privarili dodatne elemente ter vse skupaj črno prebarvali. Umetnik je dejal, da bo tako kip ostal in ni nobene potrebe po siceršnji odstranitvi kipa zdaj »neprijetne politične figure«. Uf, skoraj bi pozabil - v glavo so mu tudi vgradili WiFi točko.

Kdo bi si kdaj mislil, da bomo v fanzinu JEJ pisali o mednarodnem političnem dogajanju! Sprašujem se - kaj je fantazija in kaj resničnost? <>

BRANJE FANTAZIJSKIH ROMANOV V SLOVENIJI

Sigrid Horvat, magistra informacijskih ved

Elementi nadnaravnega in fantastičnega segajo daleč v zgodovino, saj so prisotni že od samega začetka pripovedništva in pisanja literature. Predstavljajo odmik od vsakdanje realnosti, kar marsikaterega bralca pritegne in popelje na spoznavanje neresničnega, vendar ravno zato toliko bolj mamljivega in zanimivega sveta, ki nam ga lahko ponudi tovrstna literatura. Tudi sama spadam v krog bralcev nadnaravnega in fantastičnega, ki me spremlja in navdušuje že od rane mladosti. Najljubša zvrst izmed mnogih pa je fantazijska pripoved, žanr, ki me je prikrajšal za marsikatero neprespano noč, vendar nagradil z nepredstavljivimi pravljličnimi svetovi, kjer se bijejo epske bitke med dobrim in zlom, pletejo zahrbtne spletke in spletajo mogočne niti ljubezni in prijateljstva. V magistrskem delu sem se zato odločila, da podrobneje predstavim žanr fantazije ter ugotovim branost fantazijskih romanov v Sloveniji, razmerje med njihovim nakupom in izposajo ter poznavanje domačih in tujih avtorjev fantazijskih romanov in njihovih del.

Fantazija je žanr fikcije, znotraj katere se uvršča v kategorijo nerealne fikcije, kar pomeni, da se v resničnem svetu ne more zgoditi. Portal Goodreads, na katerem lahko knjige iščemo in brskamo po žanru, nam na obsežnem seznamu ponuja tudi žanr Fantasy. Piše, da je fantazija žanr, ki uporablja magijo in ostale nadnaravne oblike kot primarni element zgodbe, teme in/ali ozadja.

Fantazija se na splošno razlikuje od znanstvene fantastike in grozljivk v pričakovanju, da se v osnovi izogiba tehnološkim in grozljivim temam, čeprav se vsi ti trije žanri pogosto prekrivajo (skupno poznano kot spekulativna fikcija ali znanstvena fantastika/fantazija). V širšem smislu fantazija vsebuje dela mnogih pisateljev, umetnikov, filmskih ustvarjalcev in glasbenikov; od antičnih mitov in legend do mnogih novejših del, ki danes navdušujejo široko občinstvo, v katerem je tudi mnogo mladostnikov. Med sorodnimi žanri fantazije pa so naštetih še: temačna fantazija, zmaji, epska fantazija, pravljice, herojska fantazija, visoka fantazija, nizka fantazija, magija, mitologija, paranormalno, nadnaravno, samorogi, urbana fantazija, čudna fikcija ... (Goodreads, 2014). Fantazija je torej eden izmed žanrov fantastične literature, v skupino pa spadajo tudi znanstvena fantastika, grozljivka, utopija in distopija, apokaliptična in postapokaliptična fikcija in drugi podobni žanri, ki segajo od mitov in pravljic dalje.

Zanimanje za fantastiko se je v zadnjih desetletjih občutno okrepilo. Čeprav ne predstavlja samostojne veje literarne teorije, je postala bistven del kritičnega pisanja, prav posebej po pojavu Todorovove študije na to temo. Mnogi so se odzvali na njegovo študijo ter njegove ideje poskušali razviti ali deloma spremeniti, spet drugi so jo kritizirali in zavračali. Žal je beseda »fantastično« dobila tudi negativni prizvok. Eden

izmed najpogosteje citiranih avtorjev, ko gre za področje fantastike, je bil E. T. A. Hoffmann, ki je bil zaradi svojih fantastičnih del pogosto predmet kritičnih člankov. Bil pa je tudi prvi opazni avtor, ki je prikazoval fantastiko in nadnaravno grotesknost v svojih delih.

Konec 18. stoletja se je pošastno v literaturi pričelo pojavljati v gotski prozi, takšno »temno« literaturo pa so poimenovali kar z imenom ghost story. Žal je takšna oznaka bila nezadostna za množico raznovrstnih stvorov, kljub temu pa so imeli vsi skupno točko, saj so predstavljali nekaj nenaravnega – neravnovesje, ki ga je na določen način bilo moč odpraviti. Nastajala je torej fantastična literatura, v kateri so se prosto mešali vesoljske ladje in duhovi, resnično in fantazijsko, preteklost in prihodnost.

Izraz fantazija se je v drugi polovici preteklega stoletja začel uporabljati kot literarni pojem. Najprej se je pojavil v angleškem govornem prostoru kot izraz fantasy, kot poimenovanje za skupino literarnih del pa se je izraz fantazija že v sedemdesetih močno uveljavil v literarni vedi, različnih strokah in javnosti angleško govorečih dežel, za kar so še posebej zaslužni avtorji sami. V drugi polovici osemdesetih se je pojem fantazija začel pojavljati tudi pri literarnih razpravljalcih iz drugih dežel. V literarni vedi pa je glede pojmov fantazije precej zmede, saj se je konec sedemdesetih v anglosaških spisih o fantastiki začel termin fantasy pojavljati kot njena sopomenka. V razpravah se termina napačno uporabljata kot enakovredna in istopomenska, marsikje pa fantazija skoraj povsem izrine fantastiko, katera pogosto postane zgolj njena obrobna varianta.

Vidnejši anglosaški prispevki k teoriji fantazije so se ukvarjali predvsem z opredeljevanjem fantazije preko njenege nadrejenega pojma fantastike. Skoraj povsem ločeno od anglosaških so razpravo o fantaziji razvijali celinsko evropski raziskovalci od petdesetih do konca osemdesetih let. Pri določanju fantazijske književnosti so imeli obraten pristop, pri čemer prinašajo drugačne opredelitve fantazije. Kljub temu se z anglosaškimi raziskovalci vzajemno potrjujejo v edini skupini, ki pravi, da fantazija izhaja iz pravljice. Posledica ločenega razvoja teorije pa je neustrezno poimenovanje obravnavanega pojma v fantastično pripoved.

Konec šestdesetih je dosedanja določila in opredelitve žanra poskušal v doslednejšo teoretično definicijo preliti vplivni švedski pedagog Göte Klinberg. Od žanra je ločil dela, ki so jih drugi razpravljali imeli celo za prve prave fantazije ali vsaj njene najbolj značilne predstavnike. Vse to je v sedemdesetih letih sprožilo kritične pomisleke, zato je Helmut Müller sestavil relativno obsežno geslo Fantastična pripoved, v katerem predlaga sprejemljivejši obseg fantazije in se obenem zgleduje po Klinbergu. Žanr fantazije je najpomembneje opredelil v razmerju do ljudske pravljice, na kar naveže pet točk določil fantazije, povzetih po različnih raziskovalcih od Krügerjeve dalje. Z Müllerjem je skupina starejših celinsko evropskih razpravjalcev dosegla svoj vrh.

S Tolkienom se je žanr fantazijske literature izkristaliziral in postala je nekaj strogo ločenega od znanstvene fantastike (oziroma spekulativne literature). Tolkien velja za začetnika tiste smeri v fantaziji ali celo na širšem področju fantastike, ki dela črpajo iz mito-

logije. Njegov roman *Gospodar prstanov* za razliko od prejšnjih in tudi mnogih kasnejših fantazijskih del prva res uspešna stvaritev z izrazito povečano kompleksnostjo znotraj literarne fantazijske resničnosti kakršnega koli tipa že. Povečana kompleksnost je bistvena z vidika dogajalnega časa in kraja ter motivov, preko katerih je fantazija dokončno razvila in uveljavila model sodobne fantazije, ki se od klasične v nizu točk bistveno razlikuje in je v zadnjih desetletjih izrazito uspešen model za razliko od klasične. Kenda je s pomočjo primerjave vidikov izpeljal tudi primerjavo med sodobnim in klasičnim modelom fantazije. Razporedil jih je v tri skupine, pri čemer je v prvo skupino umestil tiste točke definicije fantazije, v katerih se ne kaže razlika med modeloma (odmik od dogovorne resničnosti, slog, zavedanje nestvarnosti, karakter). V drugo skupino je umestil temeljne poteze, ki so predpogoj za umestitev dela v sodobno fantazijo, a niso razločevalni element med sodobno in klasično (obseg, odmik motivov od zgledeov v ljudski pravljici in mitu, dogajalna struktura). V tretjo skupino pa je umestil vidike, ki so predpogoj vsake sodobne fantazije kot tudi razločevalni element med njo in klasično (vidika časa in kraja dogajanja iz splošne definicije fantazije ter za sodobno fantazijo specifični vidik kompleksnosti motivov). Zaključimo lahko, da je sodobna fantazija v primerjavi s klasično mnogo kompleksnejša in se na podlagi določil žanra fantazije močno razlikujeta, kljub temu pa imata številne skupne poteze, kjer ju ne moremo razločevati. Gre torej za isti žanr z dvema jasno razvidnima modeloma. Pri pisanju teorije fantazijske književnosti nam je knjiga *Fantazijska*

književnost avtorja Jakoba J. Kende služila kot temeljno gradivo.

V magistrskem delu smo navedli tudi razloge za prevlado tujih avtorjev. Aličine dogodivščine v čudežni deželi zaznanjajo začetno prevlado britanskega pisanja na tem področju. Po drugi svetovni vojni je sledil naslednji val fantazijske književnosti, za katerega je prav tako značilno, da izmed svetovnega kanona prednjačijo britanska dela. Sodobni model fantazijske književnosti se je pojavil sredi preteklega stoletja z *Gospodarjem prstanov*, sodobna fantazija pa je svoj razcvet doživela šele v zadnjih desetletjih, za kar so zaslužna odmevna in pri bralcih priljubljena dela. Zadnja leta smo v tujini priča pravemu preporodu zvrsti, ki preseneča po številu in kakovosti del. Vse to končno nakazuje, da se je sodobna fantazija povsem otresla Tolkienovega vpliva. Velik razlog za prevlado tujih, predvsem britanskih in ameriških avtorjev, pa so tudi filmske adaptacije fantazijskih romanov.

Večina slovenskih bralcev je o obstoju fantazijskega žanra izvedela najverjetneje šele ob prihodu uspešne filmske trilogije *Gospodar prstanov* ali mladinske različice žanra serije *Harry Potter*, pravi razcvet pa žanr doživlja zadnje čase s prihodom serije *Pesem ledu* in ognja. To so dela, za katera lahko rečemo, da so začela trend v Sloveniji.

Dalje smo raziskali, katere založbe izdajajo fantazijske romane. Delovanje založb smo predstavili skozi založniška polja, katerih koncept je postavil John Thompson na temeljih Pierra Bourdieja. Založniška polja obsegajo zelo obširna področja, od povsem splošnih do specializiranih, ki se osredotočajo na specifične zvrsti. Zaradi večje konku-

renčnosti so založniki načeloma dejavni na več poljih, saj jim to omogoča, da razširijo območje delovanja in s tem istočasno zmanjšajo tveganje. Poglavje smo zaključili z mnenjem, da se z izdajanjem fantazijskih romanov ukvarja precej slovenskih založb, ki tudi sicer izdajajo raznovrstno leposlovno gradivo. Opredelili smo tudi smiselno organiziranost fantazijskih romanov v trilogije, serije, sage ipd. Fantazijski romani imajo nadaljevanja in le redko nastane (ali ostane) samo en del. Knjige znotraj serij so si ponavadi med sabo tudi zelo podobne po zunanjem videzu platnic, tako da je takoj razvidno, da knjige spadajo skupaj.

V Sloveniji je v primerjavi z ostalim svetom le peščica avtorjev fantazijskih romanov. Žanrski avtorji so povečini prepuščeni samim sebi in so tako ob enem uredniki, lektorji, oblikovalci in piarovci svojih lastnih del. Vse to še dodatno pripomore k temu, da je kvaliteta slovenskega žanra precej nizka. Za dokazovanje uspešnosti slovenskih avtorjev v primerjavi s tujimi smo se odločili za metodo analize vsebine, katero smo izvedli v vzajemni bazi podatkov bibliografskega sistema COBISS.SI ter na spletni strani Bukla. V vzajemni bazi se je izkazalo, da je slovenskih avtorjev mnogo manj od tujih in da so posledično tudi manj uspešni, saj je njihovih knjig samo približno četrтина vseh, ki so izšle v slovenskem jeziku. Prav tako je seznam Bukla pokazal, da izmed devetnajstih knjigarn samo sedem prodaja knjige slovenskih avtorjev. Uspešnost slovenskih avtorjev je konec koncev vidna tudi iz analize seznama najbolj branih knjig iz bibliografskega sistema COBISS.SI, kjer med nekaj fantazijskimi romani, ki so se

uspeli uvrstiti na lestvico 100 najbolj branih, ni nobenega slovenskega fantazijskega romana. Vendar pa prepoznavnost slovenskih avtorjev v zadnjih letih dobiva nov zagon, saj v Sloveniji od leta 2011 obstaja društvo ustvarjalcev spekulativnih umetnosti Zvezdni prah.

Dalje je za Slovenijo značilna visoka knjižnična izposoja ob nizki prodaji knjig na prebivalca. Prav tako je dejstvo, da slovenski založniki skozi maloprodajno mrežo prodajo le 35% svoje produkcije, pri čemer poslujejo z višjimi prodajnimi stroški kot njihovi kolegi v evropskih državah. Na nakup knjig seveda vpliva tudi njihova cena. Sama produkcija in distribucija knjig ima svojo ceno, ki je potrebno pokriti, da založniki ne delajo v lastno izgubo. Ker pa je slovenski knjižni trg majhen, so posledično tudi same naklade knjig nizke, kar jim žal viša tudi ceno. Po drugi strani knjižnice močno prispevajo k utrjevanju bralne kulture, s stabilno in bogato politiko knjižnih nabav pa so pomemben dejavnik stabilnega povpraševanja po knjigah ter s tem pomemben vir prihodkov založnikov. Kljub temu nas evropske statistike opozarjajo na večplastnost takšnih povezav, saj so prihodkovno praviloma najbolj uspešne tiste evropske založniške industrije, ki delujejo v državah z nizko knjižnično izposajo. Iz tega lahko sklepamo, da visoke knjižnične izposoje nižajo zasluge založnikov.

Delo prinaša tudi rezultate razmerja fantazijskih romanov v primerjavi z drugimi popularnimi žanri, ki jih imajo na zalogi splošne knjižnice. Primerjali smo zaloge popularnih žanrov v slovenskem in angleškem jeziku v vzajemni bazi podatkov bibliografskega sistema COBISS.SI, ki jih imajo na zalogi sloven-

ske knjižnice. Ugotovili smo, da po številu zapisov v slovenskem jeziku močno vodijo družbeni romani, sledijo kriminalni, vohunski, detektivski romani, tem pa so blizu zgodovinski, vojni romani. Četrty v vrsti so (avto) biografski romani, življenjepisi sploh, katerim sledi (znanstveno)fantastična proza na predzadnjem mestu. Manj zapisov imajo le pustolovski romani. Fantazijski romani slovenskim založbam torej niso prioriteta, saj jih ne izdajajo množično in so praktično na dnu vseh obstoječih žanrov. Zanimivo pa je, da slovenske knjižnice nabavljajo precej (znanstveno)fantastične proze v angleškem jeziku, saj se med literarnimi vrstami nahajajo že na tretjem mestu. Iz tega lahko sklepamo, da razmerje odraža želje uporabnikov, saj je takšen žanr očitno precej iskan v naših knjižnicah. Ker se ne prevaja toliko fantazijskih romanov v slovenski jezik, knjižničarji uberejo drugo pot, da zadovoljijo uporabnikove želje po branju, zato jim nudijo takšno zvrst v angleškem jeziku.

Petra Jager je analizirala sto najbolj izposojanih knjig v splošnih knjižnicah med letoma 2002 in 2007. Ugotovila je velik kvalitativni razkorak med zastopano popularno literaturo in zahtevnejšo, umetniško književnostjo, kamor spadajo predvsem naslovi domačega branja. Interesi uporabnikov se sodeč po seznamu oddaljujejo od razvojnih ciljev splošnih knjižnic. Med leposlovjem za odrasle se na seznamu tako pojavljata predvsem dva tipa literature – množična, popularna ali trivialna književnost ter klasična ali kanonizirana književnost, kamor spadajo domača branja. S pregledom seznama najbolj branih knjig v sistemu COBISS.SI smo želeli ugotoviti, koliko fantazijskih

romanov in kateri se nahajajo na lestvici. S pomočjo metode analize vsebine smo analizirali sezname od leta 2002 do 2013. Ob pregledu seznamov je bilo razvidno, da je med peščico fantazijskih del, ki so se uvrstila na seznam sto najbolj branih knjig, zgolj drobec tudi fantazijskih romanov. Teh nekaj fantazijskih romanov pa je moralo doživeti nekaj odmevnega. Niso na seznamu domačega branja, ampak so doživeli nekaj veliko večjega – prihod na filmska platna. Ugotovili smo, da branost fantazijskih romanov v Sloveniji močno vplivajo njihove filmske adaptacije, saj se romani najdejo na seznamu najbolj branih knjig ravno v času, ko je popularen in predvajan tudi film.

V magistrskem delu smo izvedli tudi raziskavo o branosti fantazijskih romanov v Sloveniji, za kar smo uporabili anketno raziskovalno metodo, ki je potekala preko spleta. V raziskavi je sodelovalo 150 udeležencev, ki so prebrali vsaj en fantazijski roman domačega ali tujega avtorja. Naša prva predpostavka, ki smo si jo zadali v magistrskem delu, pravi, da je fantazijski žanr v Sloveniji manj poznan in bran žanr, kar smo tudi potrdili. V dispoziciji magistrskega dela smo si namreč zadali cilj, da pri reševanju anketnega vprašalnika pričakujemo vzorec 500 sodelujočih. Kmalu po objavi anketnega vprašalnika na spletu je bilo jasno, da bomo to številko zelo težko dosegli, zato smo bili primorani naš končni cilj udeležencev močno zmanjšati. V pol leta smo uspeli zbrati odgovore »zgolj« 150 udeležencev, ki so bili pripravljeni na sodelovanje. V raziskavi je bilo po pričakovanjih ugotovljeno tudi, da največ udeležencev bere leposlovje ter da so izmed predlaganih leposlovnih žanrov najbolj brani

fantazijski romani. Naš glavni cilj je bil doseči ravno te bralce. Udeleženci v raziskavi so pridni bralci, praktično vsem pa so všeč tudi fantazijski romani, saj pravijo, da jih popeljejo v čisto drugi svet in da fantazijski romani predstavljajo odmik od realnosti. To sta poglobilni značilnosti fantazijskih romanov, ki smo ju spoznali že v teoretičnem delu magistrskega dela. Ugotovili smo, da udeleženci predloge za nove naslove najdejo največkrat na spletu, predloge za nove knjige pa dobijo tudi pri prijateljih in znancih, kar pa prav tako ponuja spletna stran Goodreads. Dalje je izposoja knjig veliko bolj posluževana metoda kot pa nakup. To smo želeli dodatno preveriti, saj je naša druga predpostavka bila, da si bralci fantazijskih romanov izposodijo več knjig, kot pa jih kupijo. Ugotovili smo, da se več kot polovica udeležencev poslužuje obeh metod hkrati. Naša tretja predpostavka je bila, da je popularnost knjige pomemben dejavnik, ki bralca pritegne k branju. Odgovori udeležencev so pokazali, da je glavni razlog za izbiro fantazijskega romana vsebina, popularnost knjige pa se je znašla na samem dnu lestvice, s čimer smo našo tretjo predpostavko zavrnil. Ugotavljali smo tudi poznavanje naslovov ali serij fantazijskih romanov, ki so jih udeleženci

prebrali in so jim bili všeč. Udeleženci so tako naštevati znane in manj znane naslove in serije fantazijskih romanov, ki pa so bili v veliki večini vsi tujega porekla.

Povprašali smo jih tudi o poznavanju domačih in tujih avtorjev fantazijskih romanov. Skoraj vsi poznajo tuje avtorje, skoraj nihče pa ne pozna domačih avtorjev. Prav tako so udeleženci v veliki večini odgovorili, da veliko raje berejo tuje avtorje fantazijskih romanov, glavni razlog pa je bil ravno nepoznavanje slovenskih avtorjev. Z vsem tem smo več kot potrdili našo četrto hipotezo, ki pravi, da bralci fantazijskih romanov bolje poznajo tuje avtorje tega žanra.

Raziskava je pokazala, da je krog bralcev fantazijske literature v Sloveniji precej majhen, saj smo imeli nemalo težav pri zbiranju zadostnega števila udeležencev, primernih za reševanje spletne ankete. V ospredju priljubljenosti so ameriški avtorji, katerim pri prepoznavnosti veliko pripomorejo tudi filmske ali serijske adaptacije fantazijskih romanov. Slovenski avtorji fantazijskega žanra pa še vedno bijejo bitko za prepoznavnost med slovenskimi bralci. Treba bo vložiti še mnogo truda, da bo fantazijski žanr zasijal iz ozadja ostalih popularnih žanrov.

Sigrid Horvat

Rojena 1988 v Celju, je zaposlena je v Knjižnici Rogaška Slatina. Je ljubiteljica fantazije - v prostem času si rada ogleda fantazijske filme ali serije, prebere fantazijsko knjigo ali igra fantazijske računalniške igre. Študirala je na Filozofski fakulteti v Ljubljani na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, kjer je z zagovorom magistrskega dela Branje fantazijskih romanov v Sloveniji pridobila naziv magistrica informacijskih ved.

SLOVENSKI AVTORJI IN NJIHOV USPEH V PRIMERJAVI S TUJIMI

Sigrid Horvat, magistra informacijskih ved

V Sloveniji je v primerjavi z ostalim svetom le peščica avtorjev fantazijskih romanov. Zelo malo tujih fantazijskih romanov je dejansko prevedenih v slovenski jezik, in še teh je zelo veliko v primerjavi s slovenskimi. Razmeram v slovenskem žanropisu se je v svojem članku podrobneje posvetil Aljoša Harlamov. Pri pregledu postavitve knjig v večini slovenskih knjigarn je opaziti, da so knjige v angleščini razvrščene glede na pripadajoči žanr, knjige v slovenščini pa so razvrščene na prevedeno in domorodno leposlovje. Bralci v knjigarnah tako težko najdejo slovenski žanr, še težje pa ločijo med slovenskim žanrskim in umetniškim leposlovjem. Marginalizacija slovenskega žanropisa je žal posledica nižje kakovosti slovenskih žanrskih avtorjev in specifičnih lastnosti slovenskega knjižnega trga. Založbe se žal rokopisom ne posvečajo do te mere, da bi v njih našli potencial in ga v nadaljnjem sodelovanju z avtorjem razvijali. Tako so žanrski avtorji povečini prepuščeni sami sebi in so tako obnem uredniki, lektorji, oblikovalci in piarovci svojih lastnih del. Vse to še dodatno pripomore k temu, da je kvaliteta slovenskega žanra precej nizka. Harlamov je v članku predstavil tudi primer slovenske fantazijske viteške pustolovščine, kjer pravi, da kot temeljno delo služi *Gospodar prstanov*, ki je bil najverjetneje ena poglavitnih spodbud za nastanek tovrstnih del v slovenščini. Izpostavi tudi opazen vpliv filmske naracije, ki je eden pomembnejših

vplivov v vsej sodobni književnosti. Svojo razpravo zaključí potrditvijo poglavitnih težav slovenskega žanra, kamor prišteva sistemske, avtorske in individualne težave, kot najbolj uničujočo posledico pa izpostavlja pomanjkanje humorja v slovenskem žanru (Harlamov, 2013, str. 147–158).

Za dokazovanje uspešnosti slovenskih avtorjev v primerjavi s tujimi smo se odločili za metodo analize vsebine, ki smo jo izvedli v vzajemni bazi COBIB.SI ter na spletni strani Bukla. Metoda analize vsebine je kvalitativna raziskovalna metoda, ki je uporabljena za analizo z opazovanjem zbranih podatkov. Z njo iščemo in ugotavljamo vzorce vedenja ali dogodkov v zbranih podatkih. Izvajamo jo na besedilu, sliki ali zvoku. Rezultat raziskave je identifikacija vzorcev dogodkov ali vedênja, ki jih ponazarja frekvenca in zaporedje pojavljanja posameznih kod (Šaupperl, 2005, str. 155).

Iz knjižničarskega stališča bi avtorje fantazijskih romanov najprej preverili v vzajemni bazi COBIB.SI. Za iskanje po celotni bazi podatkov oblikujemo iskalno poizvedbo tako, da v iskalno polje »Koda za literarno vrsto« vpišemo »a6«, kar pomeni »(znanstveno)fantastična proza«, s katero katalogizatorji označujejo literarno vrsto v bibliografskem zapisu. Dalje v polju »Izbor zapisov« izberemo »knjige« in kliknemo na gumb »Pošči«. Iskali smo po vseh jezikih in dobili 6300 zapisov (na dan 17. 4. 2014). Nato našo iskalno zahtevo spre-

menimo in omejimo jezik iskanja v »slovenski«. Pri kliku na gumb »Poišči« se nam izpiše 818 zapisov. Seznam obsega vse fantazijske knjige v slovenskem jeziku, ki so bile izdane od leta 1878 do 17. 4. 2014. Sedaj nas zanima, koliko knjig od 818 zapisov so napisali slovenski avtorji. Z iskalnim poljem »Jezik izvirnika« si ne moremo veliko pomagati, saj nam ob vpisu besede »slv« prikaže 0 zadetkov. Tako smo se odločili formulirati novo iskalno zahtevo z uporabo Boolovih operatorjev. Iskalna zahteva se tako glasi:
 Koda za literarno vrsto=a6
 ((znanstveno)fantastična proza) IN
 NE Ključne besede=preved* IN
 NE Ključne besede=prevod* IN
 NE Ključne besede=prevaj* IN
 Izbor zapisov=knjige IN
 jezik=slv.

Dobili smo 188 najdenih zapisov. Pri razporeditvi zapisov, naraščajoče po letu (začenši od leta 1921), se na prvi strani nahaja 6 zapisov tujih avtorjev, kjer prevajalec v zapisu ni označen (3 zapisi avtorja Jules Verne in po en zapis Doyle Arthur Conan, Brandbury Ray in Jean de La Hire), le malo naprej pa je zaslediti še en zapis tujega avtorja (Vorilhon Claude). Pri nadaljnem pregledu seznama tujih avtorjev ni več zaslediti, najdemo le slovenske avtorje s tujimi vzdevki. Torej če od začetnega seznama prikazanih zapisov odštejemo 7 najdenih zapisov tujih avtorjev, dobimo 181 zapisov, za katere lahko z veliko gotovostjo zatrdimo, da so produkt slovenskih avtorjev. Če zapise slovenskih avtorjev odštejemo od prvotnega števila 818 zapisov vseh fantazijskih knjig v slovenskem jeziku, dobimo 637 zapisov fantazijskih knjig, ki so bile v slovenski jezik prevedene iz drugih

tujih jezikov. Iz teh števil lahko potrdimo, da je slovenskih avtorjev mnogo manj od tujih in da so posledično tudi manj uspešni, saj je njihovih knjig samo približno četrtnina vseh, ki so izšle v slovenskem jeziku.

Uspešnost slovenskih avtorjev lahko prikažemo tudi s spletno stranjo Bukla, kjer lahko spremljamo knjige, ki so trenutno na trgu. Bukla omogoča brskanje po žanrih s pomočjo zavihkov na levi strani spletne strani. Med kategorijami izberemo »Leposlovje«, znotraj tega pa zavihkek »Fantazijski roman«, pri čemer se nam odpre seznam 161 knjig. Seznam vsebuje tako trde kot žepne izdaje knjig, tako da se nekateri naslovi včasih podvojijo, vendar so kljub temu vključeni v analizo, saj jih ni smiselno brisati iz seznama. Po analizi seznama je bilo ugotovljeno, da izmed devetnajstih (19) knjigarn samo sedem prodaja knjige slovenskih avtorjev, to so založbe Avrora (Mariša Ogris), Goga (Samo Petančič), Mladinska knjiga (Margret Belani), Miš (Nina Blazon), Pasadena (Uroš Topič), Študentska založba (Marjan Tomšič) in Tuma (Lenart Zajc). Naprodaj je 11 knjig sedmih slovenskih avtorjev.

Uspešnost slovenskih avtorjev je konec koncev vidna tudi iz analize seznama najbolj branih knjig iz bibliografskega sistema COBISS.SI. Med nekaj fantazijskimi romani, ki so se uspeli uvrstiti na lestvico 100 najbolj branih, ni nobenega slovenskega fantazijskega romana. Na seznamu se nahajata le Ela Peroci in Vid Pečjak z mladinskimi deli.

Stanje prepoznavnosti slovenskih avtorjev pa se v zadnjih letih očitno izboljšuje. V Sloveniji od leta 2011 obstaja društvo ustvarjalcev spekulativnih umetnosti Zvezdni prah. Zvezdni prah je društvo avtoric in avtorjev, torej

niso društvo ljubiteljev, saj v veljavnem statutu ne predvidevajo članstva na osnovi ljubiteljstva. Temeljni namen društva je razvoj ustvarjalne dejavnosti (proza, poezija, likovne dejavnosti, fotografija, film, grafične novele ipd.), založniška dejavnost s področja njim ljubih žanrov, podpora domačih avtorjev, priprava in organizacija dogodkov, povezanih z njihovimi žanri ter mednarodno sodelovanje na področju ustvarjalnosti. Poleg tega so zaradi odsotnosti delujočega fanda prevzeli še nekatere dejavnosti, ki so tipične za društva ljubiteljev, to so predstavljanja na konvencijah, priprava domače konvencije in mednarodno sodelovanje na področju ljubiteljstva. Društvo je organiziralo delavnico za avtorje fiktivne proze, kjer so bile podane najosnovnejše predstavitve obrtniških veščin, ki so potrebne na začetku pisateljske poti. Dalje je bila organizirana tudi delavnica kreativnega pisanja spekulativne fikcije, kakršne v slovenskem prostoru pred letom 2013 še ni bilo. V Sloveniji pa se podeljujejo tudi edine nagrade za domače dosežke na področju spekulativnih umetnosti, ki se imenujejo Drejkove nagrade. Le-te se podeljujejo za življenjske dosežke, ustvarjalni opus in za posamezna dela, ki v tekočem letu izstopajo, podeljujejo pa tudi nagrade za podporo mladim avtoricam in avtorjem. V letu 2012 je potekal prvi netekmovalni natečaj za objavo slovenskih spekulativnih zgodb in pesmi, katerega namen je bil pridobiti kvalitetna dela za objavo. Področja zgodb so bila znanstvena fantastika, fantazija, grozljivka in kriminalka. Istega leta je bila kot produkt natečaja izdana prva zbirka spekulativnih zgodb in pesmi Zvezdni prah 2012, ki vključuje letni zbir slovenske fikcije (Zvezdni prah, 2014).

REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

10. Poznate tuje avtorje, ki se ukvarjajo s pisanjem fantazijskih romanov?

91% udeležencev pozna tuje avtorje, ki se ukvarjajo s pisanjem fantazijskih romanov, in zgolj 9% je takšnih, ki tujih avtorjev fantazijskih romanov ne poznajo.

10.1 Naštejte nekaj tujih avtorjev, ki se ukvarjajo s pisanjem fantazijskih romanov.

Rezultate prikazuje TABELA 4 na desni: Tabela tujih avtorjev, ki se ukvarjajo s pisanjem fantazijskih romanov.

Zanimalo nas je, kateri tuji avtorji fantazijskih romanov so med bralci tega žanra najbolj poznani. Na to vprašanje so odgovarjali vsi udeleženci, ki so na deseto vprašanje odgovorili, da poznajo tuje avtorje fantazijskih romanov. Analizirali smo 134 odgovorov in ugotovili, da udeleženci še zdaleč ne poznajo malo avtorjev, saj so jih navedli kar 120. Na prvem mestu je tokrat George R. R. Martin, saj so udeleženci navedli 71-krat, 67-krat so navedli J. K. Rowling in jo postavili na drugo mesto, na tretje mesto pa so postavili J. R. R. Tolkiena, ki so navedli 55-krat. Na četrtem mestu je z 39 navedbami Richelle Mead, na petem mestu s 25 navedbami Philip Pullman, na šestem mestu pa mu tesno sledita Cassandra Clare in Stephenie Meyer s 24 navedbami. Na sedmem mestu je z 21 navedbami Terry Pratchett, na osmem mestu sta s 14 navedbami Neil Gaiman in Suzanne Collins, na devetem mestu z 11 navedbami C. S. Lewis in Christopher Paolini ter na

Naveden	Avtor
71x	George R. R. Martin
67x	J. K. Rowling
55x	J. R. R. Tolkien
39x	Richelle Mead
25x	Philip Pullman
24x	Cassandra Clare, Stephenie Mayer
21x	Terry Pratchett
14x	Neil Gaiman, Suzanne Collins
11x	C. S. Lewis, Christopher Paolini
8x	Veronica Roth
6x	Douglas Adams, Joe Abercrombie, Laini Taylor, Patrick Rothfuss
5x	Cornelia Funke
4x	Garth Nix, Noël Alyson, Orson Scott Card, Stephen King, Robin Hobb, Steven Erikson, Terry Goodkind, Ursula K. Le Guin
3x	Angie Sage, Charlaire Harris, Eoin Colfer, L.J. Smith, Lauren Kate, P.C. Cast in Kristin Cast, Raymond E. Feist, Rick Riordan, Robert Jordan, William Nicholson
2x	Amanda Hocking, Anthony Horowitz, Arthur Charles Clarke, Brandon Sanderson, Fitzpatrick Becca, James Dashner, Jennifer L. Armentrout, Kresley Cole, Lewis Carroll, Michael Crichton, Michael Ende, Neal Shusterman, Philip K. Dick, Susanna Clarke
1x	Anne Rice, Arthur Conan Doyle, Bram Stoker, Cami Garcia, Carl Sagan, Charley Stross, Chris Wooding, Christine Feehan, David Eddings, Erin Morgenstern, Gail Carriger, Gena Showalter, Glines Abbi, Gray Claudia, Guillaume Musso, Guy Gavriel Kay, H.M. Ward, Haruki Murakami, Herbert George Wells, Hiro Mashima, Hiromu Arakawa, Houck Colleen, Isabel Allende, Isac Assimov, J. R. Ward, Jane Feather, Jasper Fforde, Jeanine Frost, Jennifer Laurens, Jim Butcher, Jodi Meadows, John Scalzi, Joy Preble, Julianna Baggot, Kai Meyer, Karl Edward Wagner, Katherine Applegate, Kelley Armstrong, Kelly Creagh, Kristin Cashore, Kurt Vonnegut, Lara Adrian, Larissa Ione, Laura Gallego Garcia, Lee Monroe, Maggie Stiefvater, Marissa Meyer, Markus Heitz, Melissa Hayhue, Michael Swanwick, Nora Roberts, Patricia Briggs, Patrick Ness, R. A. Salvatore, Ray Bradbury, Revis Beth, Roald Dahl, Rob Thurman, Robert A. Heinlein, Sapkowski Andrzej, Sarah Alderson, Saymour Ana, Selznik Brian, Sergei Lukyanenko, Shelly Crane, Sheryllyn Kenyon, Tim Powers, Tintera Amy, Trudi Canavan, William Gibson

desetem mestu z 8 navedbami Veronica Roth. Tabela zgoraj prikazuje še ostale avtorje, ki so jih udeleženci navedli.

11. Poznate slovenske avtorje, ki se ukvarjajo s pisanjem fantastičnih romanov?

Zgolj 15 % udeležencev je odgovorilo, da poznajo slovenske avtorje fantastičnih romanov. Preostalih 85 % udeležencev slovenskih avtorjev, ki se ukvarjajo s pisanjem fantastičnih romanov, ne pozna.

11.1 Naštejte nekaj slovenskih avtorjev, ki se ukvarjajo s pisanjem fantastičnih romanov.

Tabela 5 na naslednji strani: Tabela slovenskih avtorjev, ki se ukvarjajo s pisanjem fantastičnih romanov.

Udeleženci, ki so na enajsto vprašanje odgovorili, da poznajo slovenske avtorje fantastičnih romanov, so bili pozvani, da jih nekaj naštejejo. Analizirali smo 23 odgovorov. Največkrat

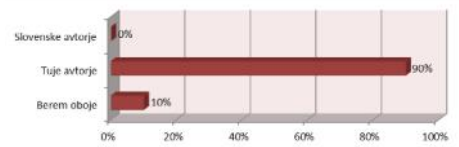
Naveden	Avtor
8x	Bojan Ekselenski
6x	Vid Pečjak
5x	Miha Remec
4x	Marget Belani, Urban Klančnik
3x	Andrej Ivanuša, Feri Lainšček, Mariša Ogris, Svetlana Makarovič
2x	Marjan Tomšič, Martin Vavpotič, Vlado Žabot
1x	Aleš Oblak, Bogdan Novak, Bojan Meserko, Dim Zupan, Edo Rodošek, Evald Flisar, Janja Vidmar, Mara R. Sirako, Miha Mazzini, Niko Grafenauer, Smiljan Rozman, Vitomil Zupan

naveden je bil Bojan Ekselenski (osemkrat), nato Vid Pečjak (šestkrat), Miha Remec (petkrat), sledita Marget Belani in Urban Klančnik (oba štirikrat), ter trikrat navedeni Andrej Ivanuša, Feri Lainšček, Mariša Ogris in Svetlana Makarovič. Dvakrat navedeni so bili Marjan Tomšič, Martin Vavpotič in Vlado Žabot. 12 slovenskih avtorjev pa je bilo navedenih samo enkrat, in sicer so to so Aleš Oblak, Bogdan Novak, Bojan Meserko, Dim Zupan, Edo Rodošek, Evald Flisar, Janja Vidmar, Mara R. Sirako, Miha Mazzini, Niko Grafenauer, Smiljan Rozman in Vitomil Zupan. Eden izmed udeležencev pa ni navedel nobenega avtorja, ampak svoje mnenje, ki se glasi:

»Žal se na naših tleh najdejo prenekateri avtorji fantastičnega leposlovja, ki pa imajo težavo že s slovnico, kaj šele z dejansko vsebino knjige. Trenutno ne poznam nobenega dobrega pisatelja.«

12. Katere avtorje fantastičnih romanov raje berete?

Pri vprašanju, katere avtorje fantastičnih romanov raje berejo, se je 90 % udeležencev opredelilo za tuje avtorje, 10 % pa jih bere oboje.

Graf 20: Katere avtorje fantastičnih romanov raje berete?

Nobeden se ni opredelil zgolj za slovenske avtorje.

Udeleženci so morali v nadaljevanju svoj odgovor utemeljiti.

12.1 Utemeljite, zakaj radi berete tako slovenske kot tuje avtorje fantastičnih romanov.

Graf 21: Utemeljite, zakaj radi berete tako slovenske kot tuje avtorje fantastičnih romanov.

10 % oz. 28 udeležencev, ki je na dvanajsto vprašanje odgovorilo, da berejo tako tuje kot tudi slovenske avtorje fantastičnih romanov, je moralo svoj odgovor utemeljiti. 42 % jih je odgovorilo, da jim je pomembna zgolj vsebina in ni pomembno, kdo je avtor ter kateri narodnosti pripada. Vsaka knjiga si zasluži možnost, ne glede na to, ali je v slovenskem ali tujem jeziku. 23 % jih je odgovorilo, da slovenski avtorji ne zaostajajo za tujimi ter da so jim enakovredni. 16 % jih je utemeljilo, da so tuji avtorji pač kvalitetni in med njimi lažje najdejo res kvalitetna dela, čeprav se tudi med slovenskimi avtorji najdejo dobre knjige. 13 % jih je odgovorilo, da so slovenski avtorji neupravičeno zapostavljeni in premalo promovirani. 6 % pa jih je odgovorilo, da tuje in slovenske avtorje fantastičnih romanov berejo zaradi primerjave.

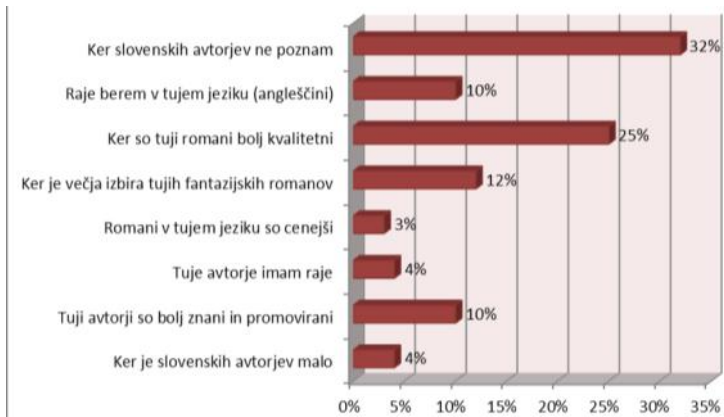
12.2 Utemeljite, zakaj raje berete tuje avtorje fantastičnih romanov.

90 % oz. 124 udeležencev, ki je na dvanajsto vprašanje odgovorilo, da raje berejo tuje avtorje fantastičnih roma-

nov, je moralo svoj odgovor utemeljiti. Največ oz. 32 % jih je odgovorilo, da slovenskih avtorjev fantastičnih romanov ne poznajo. 25 % jih je odgovorilo, da so tuji fantastični romani boljši, bolj kvalitetni, bolj zanimivi in svetovno priznani. 12 % jih je odgovorilo, da je večja izbira tujih fantastičnih romanov. 10 % jih je odgovorilo, da raje berejo v izvornem jeziku, večina je navedla angleški jezik. Prav tako jih je 10 % odgovorilo, da so tuji avtorji bolj znani in imajo boljše promocijo od slovenskih avtorjev fantastičnih romanov. 4 % udeležencev je odgovorilo, da imajo tuje avtorje raje, prav tako jih je 4 % odgovorilo, da je slovenskih avtorjev malo. Nazadnje je 3 % udeležencev odgovorilo, da so tuji romani cenejši od slovenskih prevodov oz. izvornikov.

12.3 Utemeljite, zakaj raje berete slovenske avtorje fantastičnih romanov.

Ker nobeden izmed udeležencev pri dvanajstem vprašanju ni izbral odgovora, da raje bere slovenske avtorje fantastičnih romanov, je zadnje vprašanje ostalo neodgovorjeno.

Graf 22: Utemeljite, zakaj raje berete tuje avtorje fantastičnih romanov.

MAGIJSKA GIMNAZIJA LUBLIANA

Bojan Ekselenski, Slovenija

UVOD V MAGIJSKO GIMNAZIJO LUBLIANA

Vse skupaj se je začelo nekega dne, ko sta Jožef Ravnik in Helena Lomnik, ded in mati Petra Lomnika, učenca 9. razreda osnovne šole obvestita o nečem pomembnem. Peter je po mami-ni strani podedoval izredno redek gen, imenovan magijski XY gen. Posedovanje tega gena zahteva od matere, da otroku predstavi možnost dejanja volje.

To je obred, s katerim mora do 1. novembra zadnjega leta osnovne šole sprejeti odločitev za vpis na Magijsko gimnazijo. Dejanje življenjsko pomembne odločitve mora sprejeti pred možnostjo vpisa na kakšno drugo šolo. Ko je 1. november mimo, ni več možnosti spremembe.

Peter je, navkljub ogorčenemu nasprotovanju mame in dedija, izvedel dejanje volje in 1. septembra ga je čakala pot v Ljubljano. Ključoval je vsem, saj je načrtano pot zagotovljenega uspeha, zaradi moči magijskega gena, zamenjal za negotovost poti v tuj svet, kjer ima veliko možnosti padca na družbeno dno.

Takoj za Zalogom je vlak zapeljal v tunel, t.i. jesodski prag. Izginili so vsi potniki v Ljubljano. Znašel se je v čudežni Lubliani Adamije.

Hitro je spoznal, da se je znašel v popolnoma tujem svetu. Ljubljana je Lubliana, mesto v provinci Gornja Panonija, ki je del Svetega rimskega cesarstva s sedežem v Vatikanu. V Lubliani je provincijska magijska gimnazija. Adamija pozna tri vrste srednjih šol,

gimnazij – magijsko, teološko in več vrst klasičnih.

Ampak zakaj magijska?

Adamija je svet, kjer je magija, o kateri piše množica knjig o okultnem, mističnem in hermetičnem, delujoča sila in eden od stebrov družbe. Cesarstvu je vladal cesar 9. dinastije, a poglavar vatikanskega krščanstva, edinega krščanstva, je papež Francišek I. Državljanke pravice cesarstva se dobi samo s krstom, obhajilom in birmo.

To je svet, kjer se alternativna zgodovina meša z znanimi osebnostmi. Skrivnost gralove družine, templjarji, rožni križarji, pretorijanci, geburijanska straža, fluidno orožje, leteče ladje in še mnogo čudes so resničnost tega ret-

ro ZF sveta. Astrologija, kozmologika in alkimija so resne znanosti, kot sta citogenetika ali fizika.

Peter se je že takoj ob vpisu zapletel v spor z domačimi dijaki. Zaradi dvakratnega nenadzorovanega magijskega fenomena ga je ravnatelj že drugi dan bivanja na šoli obsodil na najvišjo možno kazen – Pokoro z rehabilitacijo pri patru Teodoziju. Pater je izurjen mag in vatikanski duhovnik. Po zadnji reformi so lahko duhovniki imeli tudi magijsko izobrazbo. Njegova naloga je »uravnotežiti« spokornika.

A Petrove energije niso mirovale. Kmalu je ravnateljev ožji krog prišel do dramatične ugotovitve – Peter je potencialni Ipsissimus. To je oseba, ki se udejanja na osnovi astroloških danosti in se manifestira samo v primeru koordinirane zunanje in notranje krize sveta.

Peter je svojo moč pokazal na Crowleyevih igrah, ko je presenetljivo zmagal na teku na 100 m. Takrat je padel v oči pomembnemu nobilisu (plemiču) Uriju Geldebertu, bratrancu aktualnega cesarja Avgustusa Lorenisa. Medse ga, znova presenetljivo, sprejme dijaki višjih letnikov in začne se tudi ljubezenska avantura. Kljub pazljivosti je zaradi svojih energij zabredel v težave. Ugotovil je, da so otroci precej grobo ločeni na uvožence, to je prišleke iz zunanosti, našega sveta in domačine. Šolski sistem poskrbi, da prvi uvodni letnik konča samo peščica iz našega sveta. Peter in njegovi prijatelji iz razreda uvoženih so soočeni tudi s to neprijetno platjo bivanja v skoraj pravljичni deželi.

A navkljub razigranosti dijaškega življenja se nad vsemi zbirajo temni oblaki. Kardinal Tiberij Sangiovanni, eden najmlajših kardinalov v zgodovini

vsemogočne Vatikanske cerkve, se je odločil, da mora krščanstvo znova postati vodilni steber moči cesarstva. Želi čas, ko je bil cesar podložen papežu v vlogi »defensor religio«, posvetni izvrševalec papeževe absolutne oblasti.

Peter dojame, da je odraščanje precej zapleten del življenja, posejan s sladko grenkimi veselimi tegobami ...

VSI SVETI: KROMPIRJEVE POČITNICE

Prišel je petek, zadnji dan prvega semestra. Novčke je čakala razglasitev rezultatov minulega semestra. Peter, Miha in Teja se zadovoljno odpravijo v A1.

»Napihnjenci iz N1 se nas izogibajo. Mogoče so se naveličali.«

Peter je resno odvrnil:

»Ne bi rekel. Ravno ta mir mi ne da miru.«

Miha se je zarežal:

»Mir ti ne da miru? Bodi vendar optimist!« ga je udaril pod lopatico, »Andrejeva tolpa napihnjениh veličin je ugotovila svojo nemoč. Verjetno so si našli druge tarče za zdravljenje svojih frustracij.«

Teja je prešerno dodala:

»Imamo mir pred njimi in edino to šteje. Je tako?« je pogledala oba fanta in ju zgrabila pod roko. Peter je kislo pri-kimal:

»Verjetno imaš prav.«

V veliki dvorani so se zbrali po razredih. Znova se je iz nič pojavil ravnatelj Brežnik in se pridružil podravnateljici Normanovi, profesorju Reberniku, Predsedniku Komisije za uvrstitve in prav ostudno osladnemu dijaškemu predsedniku Janu Oberčkalu.

Ravnatelj je udaril s kladivom po dolgem katedru in dvorana se je zavila v grobno tišino:

»Konec prvega, najkrajšega, semestra je za nekatere znak za veselje in seveda opomnik, naj ne popustijo. Malce manj uspešnim je zaključni obračun dosežkov semestra opozorilo za okrepitev naporov. Najprej bomo predstavili ocene učnega programa,« in namignil profesorici Normanovi. Najprej je malce zakašljala, zatem s kretnjo priklicala na zaslon tabele ocen:

»Učni uspeh je po pričakovanju najvišji v N1 s povprečno oceno 3,12. V razredu je devet odličnih in isto toliko dijakinj in dijakov s povprečjem pod dva. Presenetljivo sledi N4 s povprečno oceno 3,01 in, zanimivo, manj dijakinj in dijakov s povprečjem izpod dva. Teh je osem, a na drugi strani sta samo dva z odliko. N2 s povprečjem 2,95...« Peter je sunil Miho izpod reber:

»Daj, ne dremaj tako očitno.«

Znova je ujel tok podravnateljicinih besed:

»Oglejmo si še disciplinsko poročilo,« in je značilno ostro ošinila dvorano, »Negativni zmagovalec je, kar je že tradicionalno, N4, z rekordnimi 77 kazenskimi točkami, vključno s pokoro in rehabilitacijo...« in je zaključila svoje uspavalno naštevanje, »Razredne točke bo predstavil profesor Rebernik.«

Profesor je komentiral nove tabele na zaslonu:

»Najuspešnejši razred je, novo presenečenje, N4 s 432 točkami. To je šolski rekord N razredov v vsej njeni zgodovini. Večino točk je prinesel rezultat Crowleyevih iger, ki jih je zaslužil, saj vemo, kdo. Kar precej zadaj je N1 z 255 točkami, a gre še vedno za rezultat, uvrščen med prvih deset v častitljivi zgo-

dovini te ustanove. Preostala razreda sta precej zadaj ...«

Ravnatelj je nadaljeval:

»Rezultati so, kako naj rečem, zabavno presenetljivi. Imamo razreda, ki sta vsak zase izjemna. Na eni strani pozitivna, nadpovprečna solidnost, a na drugi kaotična odličnost. Kako lahko izboljšate svoj osebni rezultat in izkupiček razreda? Kako se bo v nadaljevanju odvijal vaš razvoj? Odgovor najdete sami, v sebi. Poiščite svoje skrite potencialne in jih vprezite v napore za izboljšanje svojega šolskega uspeha.«

Na koncu je dobil besedo še predsednik dijaškega sveta. Najprej je naredil voščen nasmeh navajenosti na prilizovanje, zatem jih je ogovoril z odvrtno posladkanim naglasom:

»Opogumljata me povprečni oceni najboljših razredov. Tudi razredne točke so solidna osnova. Očitno imamo leto rekordov, žal tudi negativnega ...« in pojava postane za spoznanje manj osladna, »Počitnic ne uporabite za norčije, temveč učenje. Tudi na disciplini bo treba trdo garati. Pokora med novčki je nekaj, kar se nam še ni zgodilo.«

Po kosilu so se Peter, Teja in Miha odpravili proti internatu. V parku so zagledali skupino N1, ki so jo ljubkovalno imenovali oktagon nadlog. Zbrali so se okoli listov papirja in odprtih knjig. Miha je vzdihnil:

»Očitno so malce preresno vzeli Oberčkalovo opozorilo, saj so vsi zaključili z odliko ali prav dobrim.«

Teja se je zarežala:

»Mogoče doma od njih zahtevajo totalno odliko! Kaj pa veš?«

Peter je previdno dodal:

»Kar naj bodo zase. Izognimo se jim.«

Teja je veselo poskočila:

»Jutri se vračam domov. Zanima me, kako se bomo vrnili v običajni svet? Zagotovo bo kul!«

Peter je kisló pripomnil:

»Za vaju da, mene pa čakajo vsakodnevne pokore.«

Teji so se zasvetile široko odprte oči:

»Torej se ne vidimo do naslednjega ponedeljka?«

Peter je otožno prikimal.

Miha je dodal:

»Zdrži stari!«

Razsvetljene nebeške ladje so dajale pogledu na večerno nebo pravljíčno intonacijo fantastíčnega. Elegantno so se vzpenjale proti jasnemu nebu ali se spuščale v veliko Lubliansko luko. Vse so se gibale po natančno določenem koridorju in na določeni višini so se usmerile proti svojim ciljem. Peter je vedel, da jih pomikajo generatorji električnega fluida, najbrž najčistejša energija.

Poln misli o minulih dveh mesecih pokore je doumel ravnateljéve motive glede najstrožje kazni. Odkar je s patronom Teodozijem, še ni prišlo do, kot bi rekel ravnatelj, nenadzorovanega fenomena. Zjutraj se bo šola skoraj izpraznila. Ostali bodo samo kaznjenci in tisti, ki želijo po svoji volji ostati na šolskem posestvu.

Vsi novčki N4 in večina iz N3 prihajajo iz zunanjega sveta. Njegovega sveta. Letos so v N1 in tudi N2 izključno adamijci, brez enega samega 'uvoženca'. Baje se je to zgodilo prvič v zadnjih tridesetih letih. Čemu?

Občasno se je zalotil, da o svoji resnični domovini razmišlja kot o nečem zunanjem, tujem. Dom, družina, vse to se mu je zdelo neskončno daleč, pripadalo je nekemu drugemu svetu. Magija tam ni obstajala v tukaj poznani obliki

in Sveto rimsko cesarstvo je del zgodovine. Kaj je boljše? Kaotična demokracija ali nenavadna teokratska monarhija?

Otroci so se takoj po zajtrku zbrali za odhod. Pomahal je sošolkam in sošolcem in spremljal elegantno vzpenjanje šolske ladje John Dee. Ljubljanska zračna luka je samo dobrih deset minut stran. Zakaj jih ne pripeljejo s kakšnim drugim prevozom? Zakaj ne omogočijo, da starši adamijskih otrok pridejo kar sem? Čemu ta ladijska pot, sestavljena iz vzpona in spusta v luko?

Odravil se je v park. Zgledal je Tala, Uršo in še nekaj nepoznanih. Verjetno so iz C1, kot Cadi, ki je simbol osebnostnega razvoja četrtošolcev. Pri osnovi magije so obravnavali simboliko iniciacijskih stopenj Toledske šole in njeno povezavo z aduti Tarota. Novčki so nekakšen »pred-nulti« razred. Sledijo S kot Sameh, O kot Oin, P kot Pei in C kot Cadi. Neofit, Zelator, Teoretik in Praktik. Zaključek maturitetnega izpita je iniciacija v Filozofa. Osip je velik. Od štirih razredov novčkov s po 30 do 35 učencev na koncu ostaneta dva razreda C s po največ tridesetimi učenci. Glavni na osipa se zgodi zaradi negativnih zaključnih ocen nultega letnika. Tukaj ni popravcev ali ponavljanj. Ena zaključna negativna in sledi izbris. Isto prinesejo tudi tri negativne pri istem predmetu. Pogoji so kruti.

Tal ga je opazil:

»Hej! Pridi k nam! Novček zmagovalni je vedno dobrodošel!«

Peter se je z nasmehom pridružil. Vanj se je takoj zagledala rjavolaska z velikim čopom, drobnim, a prisrčnim trikotnim obrazom ter živahno sivimi očmi, uokvirjeni z elegantnimi temnomodrimi okvirji:

»To je torej znameniti zmagovalec na

100 metrov. Novček še nikoli ni zmagal na šolskih Crowleyevih igrah. Impresivni dosežki.«

Tal ga je potrepljal:

»Peter ni navaden novček. Ste že slišali za novčka pri pokori? Se mi je zdelo,« se je zaupljivo nasmehnil, »Vsakdo s pokoro je moj prijatelj,« in mu predstavi dekle, »To je Minka, v žargonu zunanjega sveta je čistokrvna piflarka, a pri O1 so presrečni, ker je del njihove skupnosti. Z nami je zaradi svojih dosežkov na področju intelektualnih tekmovalj. Na provincijskem dijaškem tekmovanju v deseteroboju znanja nam je prinesla zmagovalni pokal. Ugnala je tudi četrtošolce. Uršo poznaš, to je Aleš in njegova punca Tereza iz P1. Razen Minke in Tereze smo uvoženi, torej nekakšni bratje in sestre.«

Peter se je rokoval. Najprej z Alešem, zatem Terezo, na koncu še z Minko. Dlan so objeli njeni elegantno dolgi prsti. Oblila ga je prijetno blaga toplina. Tega še nikoli ni občutil. Razen rahlo poudarjenih ustnic, na njej ni opazil sledu ličil. Osredotočeno je pogledala dobesedno skozenj. Celo telo je prepojila slastna mrščavica. Zenice so se mu nenadzorovano razširile. Ves nadzor je ob dotiku z mehko kožo izpuhtel v vretju hormonov. Minka se je zahihitala:

»Do sem čutim vretje tvojih energij. Za novčka si izredno pretočen. Pokora ima svoje pluse.«

Peter je čutil toplino še nekaj trenutkov po rokovanju. Njena energija je drugačna, polnejša.

Tal je prekinil njuno medsebojno zijanje:

»Želimo izboljšati ocene pri Ceremonialni magiji. Ker novčki nimate tega predmeta, si lahko zraven,« in se navihano zarežal, »Če te seveda ni strah.«

Peter je skomignil z rameni in prikimal:

»Zakaj bi se bal? Saj me ne boste začarali v zajca in koga izmed vas v lisi-co.«

Vsi so se zasmejali. Tal je dodal:

»Zajec in lisica,« in se v hipu zresnil, »Na to še nismo pomislili. Lahko poskusimo.«

Peter je reže odvrnil:

»Če bi se dogajalo v filmu, bi šlo. Tako pa gre samo za iluzionistični trik. Še mi ga poznamo. Letos se je že nekaj novčkov zbudilo z mušjim strahom v pajkovi mreži. Tudi na meni so poskusili, a me je ubranil običajen odganjajoč pentagram. Pokora v paketu duhovne rehabilitacije prinese tudi nekaj dobrot.«

Minka je iskala Petrov pogled:

»Tale je novček samo zato, ker je v N4. Drugače je daleč od otročka.«

Tal je prikimal, objel Uršo okoli ramen in dejal:

»Gremo torej veselo na delo,« in družina se je odpravila v osrčje parka. Tam se med visokimi drevesi in za paravanom grmovja prikaže stara vrtna uta. Aleš je razložil:

»To je naša skrivna baza, rečemo ji Brlog. Ta uta je zapuščena, uradno je namenjena vrtnemu orodju. Odkar je park v oskrbi C razredov, je ta uta je samo naša. Izven glavnih poti še niso namestili kamernikov. Tako naše vaje niso na ravnateljovem etervizijskem sporedu.«

Tal se je postavil pred vrata, dvignil roke in zaklical:

»Portalum odpritis! Portalum odpritis! Sprejemis nas. Sprejemis nas. Portalus!« zatem se je obrnil, segel v žep, izvlekel ključ in dejal:

»Fora iz filma ne deluje, torej bo tre-

ba s ključem.« Minka je obstala poleg Petra:

»Vedno imajo ta štos. Fantje pač. Greva,« in se je dotaknila konic njegovih prstov. Znova ga je zaščemelo po celem telesu. Njene ustnice so se ukrivile v prisrčen nasmeh. Za hip je zastal, zatem ji je sledil.

Od znotraj je uta presenetila s popolnoma drugačno podobo, zasijala je od urenosti. Aleš je med zbiranjem pripomočkov dejal:

»Nikogar ne zanima, kaj je notri, saj je od zunaj tako zanemarjena.«

Tal ga je dopolnil:

»Vsak teden dobimo minus točko za zunanjo urejenost. Naši predhodniki so slabo skrbeli za park, mi smo vsaj ta del uredili, a sem se počasi naveličal tudi teh rednih tedenskih minusov zaradi neurejene hiške. Torej bomo prej ali slej popleskali to bajturino. Ampak ne danes,« in se je zagledal v Petra, »Kaj bomo s tabo? Nimaš nobenega orožja in kute.«

Tereza je rešila dilemo:

»Naj opazuje mojstre pri delu. Po Teovi zaslugi se zna zaščititi. Upam vsaj,« je sumničavo zožila oči.

Minka ga je otožno pogledala:

»Tes ima prav. Lahko si samo opazovalec.«

Peter je razumevajoče prikimal:

»Saj nisem pričakoval svoje udeležbe. Opazovanje mi ne more škoditi.«

Aleš si je pomel roke:

»Torej lahko začnemo. Naredimo za novega prijatelja krajši uvod. Kaj vemo o invokaciji?«

Minka je veselo odvrnila:

»Poznamo tri metode. Je tako?« se obrne proti Petru, ki je oprezno dodal:

»To še jaz vem. Devocija, direktna invokacija in dramska izvedba.«

Minka je zaploskala:

»Odlično! Novčki sicer tega uradno še ne veste, zlasti uvoženi,« se je hudo-mušno nasmehnila.

Peter je skomignil z rameni:

»Kot sem dejal, pokora ima tudi dobre strani.«

Tal je nadaljeval:

»Urša, za ogrevanje nam razložijo direktno invokacijo.«

Petra je prešinilo. Tega se na gimnaziji ne učijo. Torej bo nekaj prepovedanega.

Urša je odvrnila:

»Včasih je bila direktna invokacija edina uporabljena tehnika, kar je zanimivo, saj se je veliko poskusov slabo končalo.«

Petra je zanimalo:

»Slabo? Z neuspehom?«

Minka se je zahihitala:

»Kje pa! Izvajalci v primeru neuspeha znorijo. Metoda je, kar že ime pove, direktna in tudi izjemno brutalna. Sproščene energije nepripravljene adepte zmeljejo kot jajčno lupino in iz njih naredijo psihotično razvalino. Inkvizicija je samo lani na trajno ekskomunikacijo obsodila več kot 6000 magov z nesrečo pri delu. Velika večina kazni so posledica nezgod pri direktni invokaciji. Zlasti nevarna je igra z energijsko najmočnejšimi entitetami. Žal sposobnosti velikokrat capljajo daleč za ambicijami ega.«

Peter je zaskrbljeno pristavil:

»Je sploh dovoljeno?«

Tal se je zarežal:

»Seveda ni, a je ravno zato tako zanimivo. Na šoli sicer povohamo tudi devocijsko tehniko, a večinoma se ukvarjamo z dramsko. Ta je po svoje umetniška in zahteva od izvajalcev precej dramaturških veščin in usklajenosti.

Najboljše skupine izvedejo pravo umetnino, blagoslov za oči in ušesa, a učinek je majhen. Zaradi šibke akumulacije energije je namenjena delu z najnižjimi entitetami.

Izpitna ocena je sestavljena iz tehnične in umetniške komponente. Komisija oceni prispevek vsakega sodelujočega posebej. A vsi vemo, kakšno je takšno ocenjevanje. Nikoli ni možno realno oceniti dejanskega prispevka.«

Peter je vrtal:

»Zakaj sploh izvajate direktne metode? Od nje ni ocene in še prepovedana je, gotovo z razlogom.«

Minka se ga je nežno dotaknila, občutil je njen svilnati dotik in ga prestrelila s svojimi osredotočenimi očmi:

»Tega ne bi smel spraševati nekdo s pokoro. Sicer pa ne moreš aktivno sodelovati, saj nimaš orodij in kute. Palice boste dodelali in posvetili šele pred adventnikom, oziroma, kot vi rečete, božičnimi prazniki. Potrebuješ tudi magijski krog, tudi tega ne boš imel še vsaj nekaj mesecev. Novčke le počasi in previdno uvajajo v resno magijo,« in je tiho zaključila, »Kar je tudi prav.«

Tal se je zarežal:

»Minka, res si stroga! Petra bi lahko naučila formule elementarnih orožij.«

»Orožij?« je ušlo Petru. Tal je veselo odvrnil:

»Tako se jim reče. Saj ne gre za orožje v klasičnem pomenu besede, namenjeno nasilju, temveč magiji. Saj veš, z nožem lahko sočloveku prerežeš vrat in ga ubiješ, ali mu narežeš kruh s salamo. Bistvo je v namenu uporabe in ne izbiri imena.«

Peter je prikimal. Tal je odprl torbo in na mizo položil preprost kelih z ročno nanesenimi hebrejskimi besedami,

nož z držalom, ki se mu vidi rokodelska izdelava in bakren disk s talismanskimi simboli.

»Tale razlaga bo samo zate,« se je spogledal z vsemi in suvereno nadaljeval, »za dobrodošlico. Tole so orožja. Manjka samo palica, ker je sprehajanje z magijskimi palicami strogo prepovedano, a imamo vsak svojo v uti,« in tiho dodal, »Nihče ne prepoveduje magu posedovanja dveh palic. Tudi ti si poleg leskove palice prinesel kristalni kelih, nož in bakreni disk. Do konca letnika boste pri osnovah magije posvetili svoja elementarna orožja, saj so temelj vse magije. Pri izdelavi ti ne more nihče pomagati. Ključno je, da mag sam izdela svoja orožja. Še tako dragocen nož je ničvreden, če vanj ne vliješ svojega fluida. Občasno imajo celo Rokodelski krožek, kjer dijaki svoja orožja naredijo iz osnovnih surovin. Škoda, ker krožka ni že vsaj štiri leta. Ampak dovolj govorjenja. Primimo se dela.«

Aleš in Tal sta odmaknila zaprašeno preprogo in pokaže se obris magijskega kroga. Urša je odprla neugledno škatlo in razpostavila kristale:

»S tem bomo akumulirali sproščeni fluid. Ker si neprimerno opremljen, se ne smeš pod nobenim pogojem znajti v krogu. Z nami boš naredil klasični uvod, zatem se boš usedel na tisti stol. Če si večč srednjega stebra in dimenzioniranja, se lahko še dodatno okrepiš in boš popolnoma varen. Med našim delom moraš biti tišji od miške. S svojim astralnim fluidom ne smeš niti blizu našega kroga, da se ne opečeš. Bo šlo?«

Peter je nemo prikimal in opazoval, kako se vseh pet preoblači. Ko so začeli slačiti še spodnje perilo, se je hotel obrniti stran. Minka se je zahihitala:

»Kako si sramežljiv. Saj nisem tako

grda.«

Peter se je kislo nasmehnil, še vedno je sramežljivo zrl v tla.

»Škoda, ker Peter še ni primeren za naše delo. Šesti član ...«

Tal jo je utišal:

»Dovolj! Dobri magi se znajo prilagoditi. Bomo pa drugič naredili tiste obrede.«

Peter je postal pozoren:

»Kakšne tiste?«

Minka ga je pomirila:

»Nekateri obredi se delajo v paru.«

»Invokacije?«

»Ne. Druge stvari. Saj boš pravočasno izvedel,« ustnice so se ji razvlekly v prešeren nasmešek in malce navihano je vzdihnila »Če se boš seveda družil z nami.«

Iz zaklenjene omare z dvojnimi hrbtom vzamejo palice.

Peter je skupaj z njimi naredil običajne uvodne obrede, potem je sedel na star, malce razmajan stol. V božji drži je z zaprtimi očmi delal dimenzioniranje energije. Popolnoma se je izključil iz zunanjega sveta.

Zasedli so vsak svoj krak s soljo zarišanega pentagrama. Za pasom so imeli zataknjene meče, v rokah so držali palice. Tal si je najprej nadel krono in v sredino pentagrama položil bič, bodalo in verigo:

»Tukaj vam darujem moč žvepla, soli in živega srebra! Konzumirajte energijo, trdnost in fluidnost vsega. Takšna je naša volja ...«

Obred se je nadaljeval z recitiranjem in vibriranjem magijskih formul.

Peter je začutil energije njihovega obreda. Prešinilo ga je. Izvajali so obred telemitske magije. Zakaj so mi dovolili, da sem z njimi? Nekje v globini zavesti je slišal glas.

»Izostri misli in ustvari svoja orožja. Vse je stvar volje. Bodi prozoren in pozoren za vplive od zgoraj in uvidel boš.«

Najprej je pred sabo zarisal svojo projekcijo, oblečeno v sijočo belo kuto, nad glavo je lebdela zlata krona s tisoč diamanti. V desno roko je vizualiziral palico z ogromnim diamantom na vrhu. V levi roki je držal kristalno kupo. S palico je udaril v tla in iz globine je zadonela formula EHEJE. V mislih je vibriral še nikoli slišane ali videne formule. Okoli fantomske pojave se je začel vrtnčiti srebrni fluid. Vedel je. Magnetni in električni fluid se pretakata in dajeta moč magijskim formulam. V solarnem pleksusu je čutil neizmerno toplino. Notranje sonce se je krepilo in ga oblivalo s čudovitim prepletom blagosti.

Naenkrat se je pojavilo goreče mesto z razpadajočimi obzidji in veličastne stavbe so se spreminjale v prah in pepel. Zaslišal je grmenje in odmeve krikov umirajočih. V trenutku se je vse pretvorilo v točko, ki je izpuhtela. Srečal se je s Talovim srepim pogledom:

»Kaj vruga si počel?«

Minka ga je z enako srepim pogledom dopolnila:

»Videla sem te. Kaj si počel?«

Urša je srdito vprašala:

»Od kod tvoja podoba sredi našega obreda? Ti nismo zabičali mirovanja?«

Peter je skomignil z rameni:

»Kaj naj bi počel? Saj nimam nobenih orožij.«

Tal je zlovoljno pihnil:

»Ravno to nas bega. Prečastiti Teodozij te tega zagotovo ni učil. Pet nas je izvajalo obred in ti si nas odpihnil, kot vihar odpihne cvetni prah.«

Peter je poskusil razložiti, kar se mu

je zgodilo:

»Zaslišal sem glas in mu sledil. Saj nisem hotel motiti nobenega obreda. Želel sem ostati izven dosega vaših energij. Nikjer vas nisem zaznal. Videl sem nekaj,« in glava mu je omahnila. Ni jim hotel povedati za grozljivo vizijo.

Aleš je zavijal z očmi:

»Sami smo si krivi, ker smo ga vlekli v svoje svetišče. Dajmo zdaj narediti očiščenje. Naj bo po pravilih. Peter, pojdi ven, da nam česa ne zapacaš, ko bomo počistili.«

Peter je zaskrbljeno prikimal in jih zapustil. Sedel je ob bor, se naslonil na deblo in za pomiritev naredil vajo pozornosti. Vedno ga je pomirila. Priprl je oči in umiril dihanje. Začutil je moč bora, enovitost z življenjem, sobivanje rastline in človeka. Opazoval je vihar misli in ga utišal. Grozljivo vizijo je čutil kot neprijeten cmok v grlu. Ostala je samo ena misel. Na Poti si vedno sam.

Iz razmišljanja ga predrami nežen Minkin glas:

»Ne skuri nam drevesa.«

Stresel je z glavo in se srečal z njenimi nenavadno blagimi očmi. Hitel je z opravičevanjem:

»Saj nisem hotel motiti. Še sam ne vem, kaj sem sploh storil. Šlo je za navadno vizualizacijo. Ima novček moči, da odpihne energije obreda, ki ste ga počeli? Dva sta C, dva P in ti si O. Kako naj bi imel znanje in moč poseči v obred? Čemu? Želel sem ostati postrani.«

Minka se je zasmejala:

»Ti res nimaš pojma, kaj počneš! Se zavedaš, da si res nevaren. Greš se malo vizualizacije in narediš štalo. Ko boš v rokah res držal palico, boš zažgal učilnico.«

Vstal je in se spogledal še s preostan-

kom družčine. Vsi so zaskrbljeno čakali na njegovo razlago:

»Saj sem vam že rekel. Ničesar nisem storil.«

Tal je razočarano dejal:

»Ne verjamem.«

Peter je nejevoljno nagrbančil čelo in rahlo dvignil glas:

»Povem vam še enkrat! Naredil sem samo navadno vizualizacijo, z njo sem hotel ostati izven vaših energij. Kolikokrat naj še ponovim, da nisem želel zmotiti obreda. Verjemi mi! Kako naj bi posegel v obred, ki ga sploh ne poznam? Zakaj naj bi posegel!« in je srdito dvignil glas, »S kakšnim motivom?«

Minka je posegla v mučno sceno:

»Novček ima verjetno prav. Nehajmo s to sceno.«

Tal je trdo dodal:

»Dokler ne bo oborožen, ne bomo delali v njegovi prisotnosti. Se strinjate?«

Minka je nekaj zajecjlala. Tal je grozeče dvignil glas:

»Se strinjate?«

Vsi so ponižno prikimali. Tal se je spogledal s Petrom:

»Žal mi je. To ni uperjeno proti tebi, temveč nekemu vragu v tebi. Še vedno smo prijatelji. Velja?«

Peter je pogoltnil slino in prikimal. Zavedal se je. Tal ima prav. Vizualizacija je sprožila nenadzorovan fenomen in samo upal je, da ga ni čutil še kdo drug. Recimo ravnatelj ali profesorica Normanova.

Minka se je stisnila ob Petra in se znova dotaknila konic njegovih prstov. Očitno se ga rada dotika. Skoraj zašeptala je:

»Potrpi. Saj boš kmalu posvetil svoja orožja.«

<>

BILBO V MOS EISLEY

Bojan Ekselenski, Slovenija

Končno sem se rešil nadležnega strica Bena. kakšno bedasto ime – Ben. Imperialci so vsaj za nekaj dobri. Tako za šankom sem srebal pivo z Bilbom, Sarumanom in Hanom Solom. Saruman je komentiral politično situacijo:

»Veste, ta arbitraža se je sživila. Sauron in imperator Palpatin sta držala fige v žepu. Prstan je služil samo za pretevezo.«

Han zlovолjno vzdihne:

»Presneto, vse to zaradi čarobnega prstana za delanje vina iz vode.«

Oglasi se Bilbo Bisagin:

»Mislite tega?« in iz popotne torbe potegne nič kaj ugleden prstan. Vsi pogoltnemo slino. Premaga me radovednost:

»Kje si ga našel? Je to res to, kar mislim, da je?«

Bilbo pomembno prikima:

»Našel sem ga na Endorju. Ko so me hoteli tisti hobitožerski škratje naložiti na raženj, se mi je prikazal Gandalf in mi pokazal potacano blato. Dobro sem pogledal in glej ga, zlomka, prikazalo se je nekaj svetlečega in hitro zgrabil. Prstan je sam zdrsnil na prst. Čudil sem se, ker me naenkrat niso več videli. Eden od stranskih učinkov prstana je nevidnost. Tako lahko na skrivaj nekomu vino spremeniš v vodo ali obratno. Potem sem vzel gorjačo in namlatil vse! Garbal sem jih kot garjave wookije,« in naredi malce otožen izraz, »Pomisli, vse sem namlatil! Razbil sem celo ženske in otroke. To ni dobro. To je zaradi Sama. Jezen sem, ker me vedno vleče navzdol, vedno se grabi za moje hlačnice in dlake na nogah. Bil sem jezen. A ne bi se

smel razjeziti.«

Iz vse otožnejšega monologa ga zbudi Han in ga udari po hrbtu:

»Ti kosmatonožni zmikav! Veš, kaj moraš s tem, da rešiš ta mejni spor?«

Bilbo zaupljivo prikima.

Torej hobiti le niso takšni debili in včasih preberejo kakšna navodila za uporabo.

Tedaj v krčmo vdre terminator in zakriči:

»Hasta la vista baby!« in začne vse povprek streljati.

Vsi v kantini skoraj enoglasno zakričijo:

»Terminator! To je že drugi, ki je zgrešil planet!«

Začutil sem zov sile. A ta zov še ni bil dobro fokusiran, saj sem čutil nekaj toplega v spodnjicah in po hlačnici. Pred terminatorja skoči mož v črnem:

»Terminatorji ste kot virus. Razmnožujete se, dokler vsi ne umrejo od dolgega časa,« in vanj zarine roko. Terminator obstane, oblije ga nekakšna smola. Saruman in Bilbo se spogledata. Saruman naveličano reče:

»Elrond znova hodi v spanju in misli, da je agent Smith. Hej,« s prstom pomoči v smolo in jo oblizne. Obraz se mu raztegne v nasmeh:

»Hej družčina, to je prvorazredni hašiš!« in potrepnja moža v črnem:

»To mi deli! Kar bodi ponoči agent Smith in haraj med terminatorji! Če jih zmanjka, si postrezi z imperialci.«

Han se ozira in očitno nekaj išče:

»Hitro najdemo kakšno embalažo. To bi lahko prodal Huttom! Tako se bom rešil Jabbe. Za hašiš bi ubijali! Ko bi jih videli, ko se ga zadenejo.«

Bilbo doda:

»Ni ga čez dober šus,« in otožno pogleda moža v črnem:

»Kljub vsemu to, kar počne prijatelj Elrond, ni zdravo. Moral bi jemati kaj za živce. Očitno je pod stresom, ker se je hči zaljubila v zapornika.«

Saruman odsotno doda:

»Aragorn ni bil nikoli kaj prida. Sumljiv mi je od dneva, ko se je hotel dokopati do Mordorske krone.«

Han potegne pištolo in nepremičnemu terminatorju odpihne glavo:

»Vseeno bodimo prepričani glede terminacije terminatorja! In naj že kdo najde kaj, da poberem veselo smolo!«

Agent Smith se jezno obrne:

»Kaj si storil nesreča? Saj ni streljal nate!«

Han pihne v cev blasterja:

»Bolje preventiva kot kurativa,« in mi pomežikne. Hrup zaradi terminatorja se poleže. Natakarkar ponudi plastični sod:

»Bo dobro?«

Han se zadovoljno zareži, mu vrže imperialni zlatnik in hiti pobirati smolo. Agent Smith se spremeni v zelene kocke, te se zgrudijo v kup in izgine. V kantino vstopita še dve skrivnostni silhueti. Eno takoj prepoznam. Obi Kenobi! Kakšno olajšanje.

Obi si ogleduje sledove terminatorjevega razdejanja, malce prezirljivo ošine Hana, ki z lopatico pobira smolo in brčne odstreljeno glavo:

»Skynet je jezen, ker je Sauron odstopil od arbitraže. Ob vsej širni galaksiji sta se oba zapela na tisto zaplato vina.«

Drugi prišlek, še kar zavrit v črno kuto, hropeče doda:

»Tudi Palpatin ni nedolžen. Sauronu je ukradel Edini prstan, ki vodo v vino spremeni.«

Spogledal sem se z Bilbom:

»Zdaj mi je jasno, kako je to prišlo na Endor. Padlo je iz žepa mojega očeta.«

Vse oči se obrnejo vame. Skomignem z rameni:

»Sem rekel kaj takšnega?«

Skoraj skupaj odvrnejo:

»Darth Vader!«

Na dan so privreli tragični spomini. Ne bom pozabil tistega dne, ko sem na mobiju igral Star Wars Battlefront. Prišel je Darth Vader in takrat sem spoznal kruto resnico. Še zdaj mi odmeva po ušesih:

»Luke, jaz sem tvoj oče,« in, kar je sledilo, je bilo še hujše, vzel mi je mobilnik. Ta dvojna travma me je zaznamovala.

Saruman posmehljivo spusti oči na

lužico pod mano:

»Sila je v tvoji družini močna, a ne pri vseh na enak način.«

Popade me strašni bes, izvlečem meč in pritisnem na gumb. Nič se ne zgodi, samo kratek huušk.

Obi Kenobi se zareži:

»Padawan, zvečer ga moraš dati polniti. Tisti polnilec je za meč in ne picopek,« in strogo okara Sarumana:

»Ti Sauronov vohun pa pusti mojega padawana pri miru. Bilbo!« se posveti še Bilbu, »Si pripravljen na nalogo?«

Bilbo zaskrbljeno prikima:

»Moj ponos mora torej v morje rdečega vina na planet Vinis Veritas,« in otožno pristavi: »Škoda dobre pijače.«

Saruman zgroženo odkima:

»Ne! Jaz moram dobiti Prstan! Jaz in samo jaz! Potem bom premagal Sauro na in Palpatina!«

Ben Kenobi izvleče meč in ga vključi – huuušk:

»Ti? Tisti zadetek Redagast bo uročil prstan in ko ga bo Bilbo vrgel v morje rdečega vina, bo nastal vinski kis in arbitražna ne bo več potrebna.«

Han si oblizne prste:

»Uf, kako fina roba. To bodo Hutti plačali. Še dobro,« malce razočarano

vzdihne, »saj Bilbovo dejanje pomeni konec šverca vina. Še huje bo, ker bo potem Mordor prišel v Schengen in adijo moji profiti.«

Saruman jezno zarenči:

»Bom pa iz zapora rešil Matildo in bo na meji zgradila Kitajski zid. Na vrata bom nalepil gumo, da se bodo nepredušno zaprta in imetje vi svoj Schengen. V Isengardu bom postavil Gardaland in tam bo zastoj pijača! Še kako boste radi šli v mojo puščavo in goščavo!«

Ben Kenobi se mu zareži:

»Ne prodajaj nam bikovega dreka!« potegne mobija in zakliče, »Scotty, potegni nas gor. Imamo Bilba in Edini prstan. Sarumana lahko odložiš k Jodi, naj ga malo nauči potrpežljivosti!«

Ostal sem sam s Hanom:

»Kaj bova?«

»Kaj? Rešiva tisto princeso. Bajе jo ima Skynet. Ne vem zakaj hoče z njeno pomočjo Keylu Reesu izbiti iz glave Sarah Connor?«

Začutil sem ščemenje:

»Princesa Leia ... Sila v njej je zelo močna.«

Han prikima:

»Ko je šla mimo borze so se takoj dvignili vsi borzni indeksi.«

NAJKRAJŠA PRAVLJICA NA SVETU

Nekoč, nekje, pod mogočno goro Triglav je fant vprašal dekle:

»Bi se poročila z menoj?« Dekle je odvrnilo: »NE!«

... in tako je fant nato srečno živel do konca svojih dni. Dirjal je z motorji, šel je na ribolov, pa na lov, ko se mu je zahotelo. Na TV je kar naprej gledal fusbalo in spil na hektolitre piva ter vina in imel je veliko denarja na bančnem računu in vedno je puščal dvignjeno desko na stranišču in prdel je ter rigal, če je le bil pri volji.

Poveznite lonec, pritisnite na zvonec, pravljice je konec.

SVETA TEKMA NUNEMORJA

Andrej Ivanuša, Slovenija

Sredi toplega obdobja, ko je planet Ledenik na svoji krožnici najbližji Chari, sem se znašel na pristajalni ploščadi raketodroma in se komaj upiral ledeno mrzlemu vetru, ki me je želel zabrisati nazaj proti transporterju in proti zabojem, ki so jih roboti raztovarjali. Ogledoval sem se naokrog in čakal, da pride kdo pome.

Chara je svetila skozi tanko kopreno oblakov. Popravil sem dihalko respiratorja. Nanj sem se moral nekako privaditi, kajti atmosfera na Ledeniku je redkejša in z manjšim odstotkom kisika kakor na Zemlji. Na tem planetu je na prostem vedno potrebno nositi respirator in večslojni zaščitni kombinezon z grelnikom. Ker je sedaj bilo »ledeniško poletje«, je bil moj grelec za pasom ugašjen.

»Nima smisla,« je rekel nekdo za menoj. Obrnil sem. Bil je pilot.

»Kaj nima smisla?«

»Ne boš ničesar dočakal, ne avtomobila in ne kamiona!«

»Kako veš, da čakam na prevoz?« Zmignil je z rameni.

»Menda! Vsak novinec čaka. A tukaj ni ne enega in ne drugega!« je rekel in se zasmejal. Njegov smeh je dušila maska respiratorja. »Otok je premajhen za kaj takega. Pa tudi v tem mrazu odpove vsa naša tehnika. Če ne takoj, pa čez pet minut! Samo poglej robote! Polovica jih je že pomrznila.«

Razgledal sem se naokrog in njegova trditev je bila resnična.

»Kaj pa Kosmatinci?« sem vprašal z upanjem v glasu. Zamahnil je z roko:

»Tu jih ni! Sem ne pridejo za noben

denar! Mogoče občasno kakšen diplomat!«

Vdal sem se v usodo.

»Ti ne greš tja?« sem vprašal in pokazal proti kontrolni zgradbi.

»A-a!« je odkimal. »Ničesar nisem tukaj izgubil. Še tako majhna vesoljska ladja je bolj udobna od teh zgradb tukaj. Samo raztovorim, preverim sisteme in jo takoj zbrišem nazaj. Prej, preden mi zmrznejo usmerniki in zakrilca.«

Pogledal sem čez pristajalno ploščad in spet proti njemu.

»Kako bodo pa prepeljali moje zaboje?«

»Ne bodo,« je rekel.

»Ne bodo?« sem presenečeno ponovil.

»No, kasneje, ponoči. S sanmi v kate-re so vpreženi rosomahi,« je pojasnil.

»Rosomahi?«

»Uh, kaj na misije pošiljajo samo neizobražene diplomate ...«

»Prosim!« sem povzdignil glas.

»Oprosti, no! Rosomahi so tukajšnje vprežne živali. Velike so kot psi, a so bolj podobne tasmanskim rosomahom z vrečo. Pa jih tako imenujemo!« je pojasnil.

To me je napeljalo na nenavadno idejo. Med premišljevanjem o njej, sem se napotil peš čez ploščad v kontrolno stavbo.

Ko so se dvojna avtomatska vrata zaprla za menoj, me je objela blagodejna toplina. Olajšano sem odpel pas, da je dihalka popustila svoj tesni objem okrog ust. A mogoče bi bilo bolje, če ne bi. Notranjost poslopja je smrdela.

Na Ledeniku vsa poslopja smrdijo. Prav vsaka zgradba smrdi malo druga-

če. Če bi mi povezali oči ali bi oslepel, bi že po smradu vedel, kje se nahajam. Kljub regeneratorjem je zrak vedno postan in zatohel, saj se trudijo, da bi vse zadržali znotraj zgradb in znova reciklirali. Zunaj je premrzlo, da bi lahko prezačili prostore. A tudi drugače energije in materialov ni v izobilju.

Planet Ledenik kroži okrog zvezde Chara. Klima je primerna kvečjemu za Eskime. Predstavljajte si klimo visokega Kanadskega severa ob ekvatorju, Antarktika bi bila nekje na zmernih širinah. Pola sta za nas praktično nedostopna.

Kosmatinci, torej domači prebivalci, se tam najbolje znajdejo. Imenujemo jih tako, ker so poraščeni z dolgo in gosto

dlako, spodaj imajo še dodaten puh, debelo podkožno salo in še nekaj drugih prilagoditev na arktične razmere. Imajo vrečo v kateri nosijo svoje negodne mladiče. Oblačil ne nosijo, le nekakšna ogrinjala, ki govorijo o statusu nosilca, in raznovrstna pokrivala z različnimi zavihki, da z njimi prekrijejo izpostavljena ušesa, nosove in oči. Oblačila uporabljajo le za potovanja na oba planetna pola.

Naši vrli raziskovalni astronomi so pred desetimi leti arogantno zapičili zastavo v tisto ledeno puščavo. Kljub vsem opozorilom so ponovili naše stare zablode o večvrednosti človeške vrste. Zato so jih dobili po glavi. Ko so nas domači prebivalci potolkli, smo se komaj

uspeli dogovoriti za diplomatsko misijo. Naše bivanje na Ledeniku se je po vseh vojaških avanturah skrčilo na Nebesni otoček sredi Ekvatorskega morja, ki nam ga je nekakšna planetna vlada Ledenika odobrila za diplomatsko izpostavo. Obenem pa so lahko natančno kontrolirali kaj počnemo na njem.

Pol leta po začetku mojega dela v diplomatski misiji, je prišel na obisk Starogrč, novo izvoljeni veliki mungos celine Kobold. Hotel je izmolsti nekaj nove tehnologije in tehničnih naprav od Zemljanov. Moja naloga je bila, da pripravim sejno sobo. Kar je pomenilo, da je bilo potrebno prezračiti prostor in vanj spustiti ledeniški mráz, da se ustvari vsaj znosna klima za gosta pri minus dvajsetih stopinjah.

Pogajanja so bila dolgotrajna in naporna. Bili smo mu pripravljene pre-pustiti določene naprave in ga poučiti o nekaterih tehnologijah, a za to ni želel narediti nobene protiusluge. Minevali so dnevi in Starogrč je začel groziti, da bo na posvetu velikih mungosov vseh celin Ledenika dosegel, da nas v celoti in dokončno izženejo s planeta.

»Tako! Končali smo!« je rekel polgla-sno vodja naše diplomatske misije Ivan Ivanovič Karlov z utrujenim glasom, ki je naznanjal pogajalski poraz. Člani našega diplomatskega predstavništva

so se le spogledovali in zmigovali z rameni. Člani kosmatinske delegacije pa so s kosmatimi prsti tapkali po mizi, kar je kazalo na njihovo zadovoljstvo.

Sedaj je nastopil moj trenutek. Zamisel z letališke ploščadi ob mojem prihodu je končno dozorela. Od vznemirjenja mi je utripalo srce, ko sem se oglasil:

»Ivan Ivanovič, dovolite še meni, da poskusim z zelo nenavadnim predlogom!« Začuden je privzdignil obrvi. Vsem je bilo jasno, da mu je popolnoma vseeno, kaj bom predlagal. Če bo tudi ta predlog zavrnjen, je jasno, da se bomo morali slej ko prej pobrati s planeta. Če mi pa uspe, pa bo Ivan Ivanovič požel vse zasluge.

»Prav!« je pokimal. Pogoltnil sem slino in ugasnil mehanskega prevajalca. Skušal sem v najboljši kosmatinščini povedati svojo misel.

»Veliki mungos Kobolda, slišal sem, da prirejate vsako leto sveto tekmo s sanmi in rosomahi čez vso celino.«

Videl sem kako se je Starogrč prese-nečeno zazrl vame.

»Da! Da, res je! Sveta tekma Nune-morja. Zakaj vas to zanima?« je počasi vprašal.

»Tudi na Zemlji imamo podobno tekmo. Ni tako dolga in pomembna kakor je vaša, a prav tako se odvija s sanmi in z vpreženimi živalmi, ki so po svoje podobne vašim rosomahom,« sem rekel

O Življenju, Vesolju in sploh Vsem www.andros.si/vesolje/

- podroben opis Sonca in planetov Osončja,
- nastanek in mehanika galaksij,
- rojstvo, življenje in smrt zvezd,
- bigbang, struktura vesolja in njegov konec,
- o možnostih življenja na različnih planetih,
- potovanja na Mars, izza meja Osončja in še dalje,
- pojmovnik, pojasnilo manj znanih pojmov, formule.

in počakal, da dojame moje besede. Videl sem, da sem mu zbudil pozornost.

»O, presenečen sem. Nisem vedel, da imate tam led in sneg. Kolikor mi je znano, je vaš planet mnogo toplejši od našega.«

Pokimal sem:

»Vaše informacije so popolnoma točne. Vendar je na obeh planetnih tečajih dovolj snega in ledu.«

Starogrč se je nagnil naprej in lokavo vprašal:

»Zakaj vas torej naša sveta tekma tako zanima?«

»Želel bi se pomeriti z vašimi najboljšimi tekmovalci na njej!« sem rekel.

Presenečeno se je nagnil nazaj.

Nadaljeval sem:

»Na Zemlji sem dostikrat tekmoval in sem bil med najboljšimi. Zdaj se želim pomeriti z vašimi najboljšimi in dokaže se naj v pravični tekmi, kdo je res boljši.«

»O, ho, ho! Zemljan, ti si pa res pravi! Na tekmi z našimi najboljšimi s sanmi in rosomahovo vprego čez celino. To pa bi res rad videl. Omagaš še pred prvim postankom!« je veselo rekel.

S sedežev sta skočila njegova svetovalca. Eden je rekel:

»To ne gre! Zemljan ne more premagati nikogar. Zemljan ne more na našo sveto tekmo. To bi bila skrunitev prednikov!«

Drugi je nadaljeval:

»Skrunitev! Že sama misel je žaljiva.«

Tudi naši so poskočili. Name se je zlipla ploha besed. A Ivan Ivanovič je dvignil roko in vsi so se pomirili ter sedli. Rekel je:

»Zagotavljam vam, veliki mungos, da se bo naš član Samo Bereden ravnal skladno z vašimi svetimi običaji. Potreboval bo nekoga, ki ga bo o vsem podu-

čil, da ne bo delal sramote ne vam in ne nam. Ob tem pa predlagam še majhno stavo.« Starogrču so se zasvetile oči. Kosmatinci so bili znani po tem, da so radi stavili.

»Ha! To me res zabava!« je rekel. »Kakšno stavo predlagaš, Zemljan!«

»Če Samo zmaga na tekmi, boste odprli na vsaki celini po eno trgovsko postojanko in skupaj bomo določili cene za izmenjavo dobrin, tehnologije in idej,« je rekel Ivan.

»Prav!« je rekel Starogrč. »Če pa izgubi, se boste pobrali s tega planeta in se nikoli več ne boste vrnili nazaj!«

Zaprlo mi je sapo ob tako visoko postavljeni stavi. To ni bil moj namen, saj sem želel le, da pridem ven iz te zatohle in smrdeče ambasade in si malo pretegнем noge na tekaških smučeh. A zdaj je bilo, kar je bilo.

»Se strinjam!« je na moje presenečenje rekel šef.

Ivan Ivanovič je sedel v fotelju in mi kazal hrbet, ko sem stopil v njegovo pisarno. Obrnil se je in rekel:

»Samo Bereden, še dobro, da sem ljubitelj smučarskih tekaških tekem. Vem, da si bil olimpijec in biatlonec. Nekaj izkušenj imaš torej. Si kdaj vozil sani s pasjo vprego?«

»Sem, a nikoli čez Aljasko. Na Idarodu nisem bil nikoli!« sem rekel. Zavzdihnil je:

»No, dobro! Ti si zdaj naša rešilna bilka. Ničesar več nisem mogel ponuditi, ko je stari Kosmatinec zatrmoglavil. Torej pričakujem, da boš delo dobro opravil.«

Pokimal sem, da se zavedam odgovornosti. Sedaj je bilo pred nami novo upanje.

<>

PETELINJI ZAJTRK

Danila Žorž, Slovenija

"Lubiiiiii?"

Pizda, je imela ženska tečen glas. Sploh ker je bila njegova glava taka, kot bi mu ponoči nekdo noter nalil beton.

"Haniiiiiii? A nisi reku, da morš zjutrej u službo?"

Oči je imel kot zavarjene, kar ni bilo niti tako slabo, je sklenil, ko je po nekaj napornih poskusih skozi priprto desno veiko zagledal nejasen obris natupiranih las in odsev roza šminke. *Z njo sedi v lokalu in jo naliva s tekilo.*

Potem mrk.

Zamižal je v upanju, da bo razumela namig in se pobrala. Ker pa je bila blond, ji je hotel obrniti hrbet, da bi ji prej potegnilo, a je odkril, da ne more, ker je bil privezan na posteljo. Morala je biti divja noč. Škoda, da se ničesar ne spomni.

"Muciiiiii?" Njen glas mu je vrtal po možganih kot zobozdravniški sveder. Od kod mu maček, je ostajalo uganka, saj je bil načrt vsakič ta, da napije samo njo. "Boš ustau al bi še mal pančou?"

"Dej, odvež me." Besede so mu s smirkovim papirjem brusile grlo in glasilke, kot da bi včeraj dosti kričal. Res je morala biti divja noč ... Kako sta sploh pristala v njenem stanovanju namesto v kolegovem?

"Sej bi te že, srči, sam nimam kluča, kejne."

"Kva?"

"Kluč, a ne. Ni ga."

Kar videl je, kako ga bodo reševali gasilci. Ni bilo variante, da za to ne bi izvedeli kolegi, kar je pomenilo, da ga bodo še leta zajebavali na ta račun ... In vse to samo zaradi te blond kure!

"Si pogledla, če je kam padu?" je poskušal obdržati mirno kri, čeprav bi jo najraje zadavil.

"A-a," je odkimala in ga gledala kot posebej zaostala gos, da mu je v sekundi narasel pritisk in je planil proti njej, da bi jo usekal. Seveda ji ni prišel niti blizu, se je pa zavedel, da je na postelji še ena teža.

Pod zmečkano rjuho je na boku ležalo skrčeno žensko telo. **Očitno** je bila noč bolj divja, kot je računal ... Obraz je imela skrit pod poplavo zlikanih črnih las, a na roki, ki je bila pod nenavadnim kotom stegnjena na blazino, je opazil poročni prstan. Sam je nosil njegov dvojnik - ko je bila žena zraven.

"O, sranjel!" ga je primarni strah, da ga je žena zasačila z ljubico, šokiral v polno budnost, odkritje, da se jima je pridružila, pa takoj zatem zamrznilo do katatonije. Šele, ko so se mu po svojih desetih minutah možgani ponovno zagrnali, je opazil, da se ne premika. Niti dihala ni.

"Pizda, kva je zdej to!" Z vso močjo se je uprl ob vzmetnico, da bi se odmaknil od trupla, a brez večjega uspeha.

"Tvoja žena, kejne," je blondinka po kravje pobuljila. "Učeri je pršla za nam, a ne."

Utrinek spomina. *Blondinka je tako pijana, da ne more vtakniti ključa v ključavnico. Zadovoljno zavedanje, da je ne bo težko položiti.*

"Pizda, kej ne videš, da je mrtva!" Kako??

"A? Aha. Sam prej je bla pa okej. A ne?"

V rokah ima nekaj težkega. Kovinsko vazo. Na blazinicah prstov je začutil

tanke, a globoke ureznine. *Poreže se na ostrem reliefu, ko vrže tisto reč ženi v glavo.* Jo je zadel? Ubil? Nemogoče. Ubil bi jo lahko samo, če bi imel proste roke, a če bi jo ubil, potem zagotovo ne bi čakal in še pustil, da ga blond kura zveže zraven trupla. Če pa je žena prišla, ko je bil že zvezan, kako je lahko vrgel vazo vanjo in se porezal?

"Nč se ne spomnem.«

"Ja. Stvari si metu, a ne," je zaplapolala z namazanimi trepalnicami. "Pol je pa un pršu. Prej sta se ti pa ona kregala, ko pa je un pršu, pa je taka čist čudna ratala, a ne. Ti pa tud. In pol te je un zvezu, a ne."

"On? Keri 'on'?" Tako divja noč, da bi pustil tipa blizu ...?! Ni variante. Nika-kor. Definitivno odpade. Absolutno. Blondinka je bila tako pijana, da se ji je bledlo.

Njen odgovor je preglasilo sikanje, ki je prihajalo z nočne omarice. Prepoznal je bronasto vazo, ki jo je imel včeraj po rokah. Sikanju je sledil oblak dima, ki se je zgostil v visokega, temno vijoličnega možakarja s tankimi črnimi brki do pasu, kozjo bradico, rumenim turbanom, ohlapnimi črtastimi hlačami in izvezanimi opanki.

Sum, da mu je prejšnjega večera nekdo podtaknil nekaj močnejšega od piva, je prerasel v gotovost.

"Džafar Al'Iskim, na uslugo," se mu je privid globoko priklonil. "Dobro jutro, gospodar!"

"Kva?" Gospodar?

"Ah. Džin, to sem jaz. Duh iz steklenice?" je nekajkrat izmenično pokazal na vazo in nase. "Aladin, pa to?"

"A?"

"Tvoja želja je izpolnjena, gospodar."

"Aha." Zaprl je oči in čakal, da se bo trip nehal.

Ko jih je odprl, ga je smehljajoči duhec z zanimanjem opazoval.

"Do zadnje potankosti sem se držal tvojih navodil."

"Okej," je popustil. Če je džin privid, so mogoče privid tudi verige. "Moja želja je, da mi daš ključe od teh zadev," je stresel z rokami.

"Žal, gospodar," je v zadregi odkimal džin, "si svojo željo izrekel že sinoči."

"Željo? Eno? Kaj ne dobim treh?"

"Uh," je džin postal še bolj zadržan, "to delajo eni kolegi. Akcijske ponudbe - tri za ceno ene in podobno. Čista neloyalna konkurenca, če mene vprašate. Na sindikatu se vsakič skregamo okrog tega. Noben džin, ki kaj da nase, ne bo tega počel. Ena stranka - ena želja." Se mu je samo zdelo, ali se je tista tupasta blondinka smejala? "Tako je od nekdaj bilo, in naj mojo steklenico zakopljejo za deset tisoč let, če bom kdaj podlegel tem modernim poslovnim praksam."

"Kva sem si zaželel?" je sklenil potrpežljivo odigrati vlogo, ki so mu jo namenile halucinacije. Prej ali slej bodo tudi mamila popustila.

"Željo si potrdil s krvjo na moji sve-

tilki. Ni dvoma, kaj si si zaželel."

"Če pa se ne spomnem, kva sem si zaželel!"

"Naj poskusim pomagati," se je džin priklonil skoraj do tal, potem pa tlesknil s prsti.

Kričanje. Dosti kričanja. "Pofukaš vse, kar pride mimo," bleja njegova žena. "Kva pa nej, če mi ne daš dihat? Use mora bit po tvoje. Dobr sem sam, da ti nosim dnar domu. Sam zdej kar pozab. Loču se bom," ji je zagrozil. Potem je še več kričanja, špika ga in nervira, dokler mu ne počí film in vrže vazo vanjo: "Pa kva še hočeš? Use sem ti dou, kar si hotla. Kva še? Mi boš še kri spila, kurba prekle-ta? Nikoli nimaš zadosti, a? Crkn!"

Šele, ko vaza poleti iz njegovih rok, se zave, da se je urezal na njej.

"Čakej ... to ni bla moja želja! Nisem res hotu, da bi crknla."

"To zmeraj vsi pravijo," je zavzdihnil džin. "Nisem vedel, kaj govorim, hotel sem reči nekaj drugega, razmišljal sem nekaj tretjega in potem se mi je zareklo ... Zdaj bi že lahko vedeli, da ta izgovor ne vžge."

Negibno telo na postelji je poskočilo, kot bi bilo na vrvciah. Izpod razmršenih pramenov las se je vanj zagledal par rumenih oči z ozkimi mačjimi zenicami. Razcepljen jezik je obliznil konice podočnikov, ki so se pokazali med ustnicami, ko ji je pogled obstal na njegovem vratu.

"Ampak vidiš, gospodar, do zadnje črke," je džina kar razganjalo od ponosa, ko se je spet priklonil. "Hotel si, da umre, da postane prekleta, ah - kako naj se vljudno izrazim? - prijateljica noči, da ti pije kri in da se tega nikoli ne naveliča. In izvoli!" Od zadovoljstva je kar zaploskal. "Dovolil sem si poskrbeti, da boš vedno imel dovolj krvi zanjo in

da ne boš umrl. To bo verjetno malo premalo, da bi se počutil pri močeh, a ker nisi nič rekel v zvezi s tem, seveda nisem nič dodajal. Nikar ne skrbi, da bi vaju kdo zmotil, saj sem ta prostor umaknil na drug nivo resničnosti. Tudi če bi kakšen človek vedel, kje ga iskati, ga ne bo našel, tako da sta popolnoma varna."

"Če sem se pa urezu na tej tvoji vazil! Nisem hotu tega. Dej use spet tako, kot je blo. Zdej! Ukažem ti!"

"Žal, pravila so pravila," si je džin pogladil brke. "Sicer ne vem, zakaj bi kdo hotel, da ga vampirka grize ves čas do izteka večnosti - tisti njeni zobje so videti kar ostri, tako da se bojim, da te bo precej bolelo - a sem samo skromen džin in nimam pravice soditi o človeških željah ..."

"Večnosti?"

"Ah, sem pozabil omeniti? V tej resničnosti ne moreš umreti, ker tvoja duša nima kam. Počasi se boš seveda staral, a umrl ne boš. Verjetno boš edini človek, ki bo doživel konec veselja, a ni to super? Čisto mogoče pa je, da ga boš preživel - o tem si še nismo soglasni,« se je džin zahahljal.

"Če pa nisem hotu tega! Bla so ... retorična uprašanja."

"Aha," si je džin zamišljeno pogladil brke, potem pa v zadregi skomignil. "Veš, gospodar, slovenščina ni moj materni jezik - če smo že pri tem, džini nimamo mater, zato je težko reči, da sploh imamo materni jezik - tako, da je mogoče, da določenih jezikovnih nians ne razumem. Ampak to ničesar ne spremeni. Želje izpolnim tako, kot jih razumem, in če si žal svojo željo povedal tako, da jo je mogoče razumeti narobe ... Ne morem pomagati. Žal."

"Sanjem. Zbudu se bom - zbudu se

bom - zbudu se bom!"

Pa nič ni kazalo, da se bo.

"Greva?" se je oglasila blondinka in pobrala džinovo vazo.

"Tvoja želja je moj ukaz, gospodari-
ca," se ji je džin prijazno in uslužno nas-
mehnil. "Moje delo tu je končano."

"Uživej, lubiii," se je blondinka poro-
gljivo spačila, čemur je sledila nejasna
slutnja, da mogoče le ni tako zelo topa,
kot je dajal videti. Je mogoče, da mu je
podtaknila tole z džinom in ženo?
Ampak ... zakaj? In predvsem: kako?

"Ne, čakej ..."

"Kaj pa si pričakoval, če pecaš Mege-
ro?" mu je nagajivo pomežiknila, kot da

bi mu lahko brala misli, potem pa prija-
teljsko prijela džina pod roko. "Čauči!"

Džin se je zresnil in uradniško oznanil:
"Narejeno je. - Salam!"

Dramatičen pok in izginotje v vrtincu
dima bi bilo primerno glede na drama-
tičnost trenutka, a džin in boginja maš-
čevanja sta le skromno zbledela in se
zlila z ozadjem.

Njegova žena, oziroma to, kar je od
nje ostalo, se je z razgaljenimi čekani
splazila k njemu in ga od blizu dvakrat
povohala. Z glasom, ki je imel le malo
skupnega s človeškim, je bitje napol
zapredlo, napol zasikalo:

"Zajtrk!"

Mojca Sekulič FO
Fišket, Cat Anthon/Fišket, Maček Anton, akril na platno, 2015

ZVEZDNI PRAH - tretji planet

zbir slovenske fikcije

RAZPIS ZA OBJAVO

SPEKULATIVNIH ZGODB IN PESMI 3

*Novembra 2012 smo uspešno izdali prvo zbirko spekulativnih zgodb in pesmi **ZVEZDNI PRAH 2012 - letni zbir slovenske fikcije**. Druga zbirka **ZVEZDNI PRAH -DRUGA GALAKSIJA** je izšla novembra 2015.*

Društvo ustvarjalcev spekulativnih umetnosti ZVEZDNI PRAH Maribor, razpisuje netekmovalni natečaj za objavo spekulativnih zgodb in pesmi za zbirko spekulativnih zgodb

ZVEZDNI PRAH - tretji planet - zbir slovenske fikcije.

Namen natečaja je pridobiti kvalitetna dela za objavo.
Zaključek 3. natečaja je: ~~30. september 2015.~~

ROK JE PODALJŠAN DO: **1. marec 2016.**

Zbirka bo izšla predvidoma sredi leta 2016. Na natečaj pošljite vašo zgodbo ali pesmi s področij znanstvena fantastika, fantazija, horor (grozljivka) in/ali kriminalka. Zgodba naj bo dolžine največ 24.000 besed (ali 96 strani ali 6 avtorskih pol ali 172.800 znakov s presledki). Pesmi naj bodo največ tri, poljubne dolžine. Besedilo pošljite v elektronski obliki (DOC, DOCX, ODT, ipd.) in naj bo pripravljeno skladno s standardi, ki so objavljeni na internetni strani **www.zvezdni-prah.si**. Tričlanska komisija sestavljena iz članov društva, bo ocenila vse prispеле zgodbe ali pesmi in se odločila o uvrstitvi besedila v izbor. Na njihovo odločitev pritožba ni možna. Avtorji prejmejo kratko sporočilo o izboru/neizboru v roku 30 dni od dneva zaključka natečaja. Z izbranimi avtorji bomo sklenili ustrezno pogodbo/dogovor o brezplačnem odstopu besedila.

Gradivo pošljite v elektronski obliki na e-naslov:
info@zvezdni-prah.si
ali v drugi digitalni obliki (USB ključek, CD) na naslov:
Društvo ZVEZDNI PRAH
Borštnikova 33, 2000 Maribor.